

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Školský vzdelávací program

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy ISCED 1 – primárne vzdelávanie Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Názov ŠkVP	Inovovaný školský vzdelávací program
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie ICSED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky 5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Prerokované v pedagogickej rade	24.08.2023
Prerokované v rade školy	30.08.2023
Platnosť dokumentu	01.09.2023

Mgr. Silvia Pintérová
riaditeľka školy

Telefónne číslo : 045/5391223

Fax : 045/5391223

E -mail : zsbudca@centrum.sk

Web stránka : www.zsbudca.edu.sk

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Školský vzdelávací program vypracovaný v súlade so:

- Štátnym vzdelávacím programom – primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ schváleným MŠVVaŠ SR dňa 6.2.2015 pod č. 2015-5129/1758:1-10A0 pre ZŠ s platnosťou od 1.9.2015
- Štátnym vzdelávacím programom – nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň ZŠ schváleným MŠVVaŠ SR dňa 6.2.2015 pod č. 2015-5129/5980:2-10A0 pre 2. stupeň ZŠ s platnosťou od 1.9.2015
- Štátny vzdelávací program – primárne vzdelávanie – pre žiakov s mentálnym postihnutím schváleným MŠVVaŠ SR dňa 5. 5. 2016 pod č. 2016-14674/20270: 9-10F0 s platnosťou od 1.9.2016

Ministerstvo školstva, vedy , výskumu a športu SR, schválilo s účinnosťou od 1.9.2022 konsolidované znenie štátnych vzdelávacích programov pre základné školy v ich aktuálne platnom znení v zmysle neskorších dodatkov vydaných do 18.7.2022.

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania :	ISCED 1 – primárne vzdelávanie ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Dĺžka štúdia :	4 roky - primárne vzdelávanie 5 rokov – nižšie stredné vzdelávanie
Vyučovacia jazyk :	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy :	štátna

Predkladateľ

Názov školy :	Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči
Adresa :	Školská 341/28, 962 33 Budča
IČO :	37888641
Riaditeľka školy :	Mgr. Silvia Pintérová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP :	Mgr. Eliška Marková
Telefónne číslo :	045/5391223
E -mail :	zsbudca @centrum.sk
web stránka :	www.zsbudca.edu.sk
Zriaďovateľ :	Obec Budča
Adresa :	Lhenická 33, 96233 Budča
Telefónne číslo :	045/5391231

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou. Bola postavená v roku 1964 pre potreby vzdelávania detí z okolitých dedín. Budova školy sa nachádza v pokojnom prostredí uprostred obce Budča.

Hlavnú časť tvorí budova v ktorej sú triedy II. stupňa, zborovňa a kabinety. Okrem štandardných tried vyučovanie prebieha aj v odborných učebniach chémie a fyziky, multimedialnej, dvoch počítačových učebniach, jazykovom laboratóriu. Manuálne sa žiaci zdokonaľujú v školských dielnach, skleníku a na políčku, ktoré je súčasťou areálu školy.

Pavilón pre žiakov I. stupňa bol postavený neskôr a spolu s telocvičňou tvorí komplex budov v ktorých je zabezpečovaný výchovno-vzdelávací proces. Učebne sú dostatočne vybavené modernou didaktickou technikou. Vo vonkajšom areáli sa nachádza multifunkčné ihrisko, ktoré môže po vyučovaní využívať široká verejnosť. Osobitnou súčasťou je aj budova školskej jedálne. Súčasťou školy je školský klub detí, zabezpečuje výchovnú činnosť a aktivity mimo vyučovania.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z obcí: Budča, Turová, Trnie, Železná Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Dubové, Hronská Breznica, Hronská Dúbrava, Zvolen.

Škola je zameraná na vyučovanie cudzích jazykov od 1.ročníka. Každoročne sa otvárajú krúžky podľa požiadaviek žiakov a ich rodičov. Škola je ľahko dopravne dostupná a žiakov dovážajú autobusy priamo pred školu. V blízkosti základnej školy sa nachádza materská škola. Škola prenajíma priestory telocvične futbalovým klubom aj fyzickým osobám na rôzne športové využitie.

V škole sú zriadené aj dve špeciálne triedy pre žiakov s ľahšími formami mentálneho postihnutia. Škola poskytuje výchovu a vzdelávanie aj žiakom so zdravotným znevýhodnením (narušená komunikačná schopnosť, vývinové poruchy učenia, poruchy aktivity a pozornosti, poruchy správania, žiakom chorým alebo zdravotne oslabeným, žiakom s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami). Žiaci so špeciálnymi výchovno – vzdelávacím potrebami sa vzdelávajú podľa ich individuálneho vzdelávacieho programu v bežných triedach spolu s intaktnými žiakmi. Sú hodnotení v súlade metodickými pokynmi pre hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V škole pracuje päť asistentov učiteľa a školský špeciálny pedagóg. Škola aktívne spolupracuje s CPPPpP, CŠPP, ÚPSVaR vo Zvolene, ďalšími inštitúciami a s rodičmi žiakov.

Žiaci, ktorí žijú s rodičmi určité obdobie v zahraničí, plnia osobitný spôsob školskej dochádzky.

Pre deti, ktoré nedosiahli školskú spôsobilosť, môže škola zriadiť prípravný ročník. Prípravný ročník môže byť zriadený len pre žiakov podľa § 2 písm. k) školského zákona, tzn. pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, t.j. žiakom so zdravotným postihnutím, žiakom chorým a zdravotne oslabeným, žiakom s vývinovými poruchami a žiakom s poruchou správania, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy so vzdelávacím programom podľa § 95 ods. 1 písm. b) školského zákona. Absolvovanie prípravného ročníka sa považuje za prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Ak dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť, na základe odporúčenia všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie požiada zákonný zástupca riaditeľku MŠ o pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania. Aj v tomto prípade je potrebné dostaviť sa na zápis do základnej školy a informovať riaditeľku školy o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania dieťaťa.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Škola zamestnáva plne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov s pedagogickou i odbornou spôsobilosťou pre 1.stupeň ZŠ, pre 2.stupeň ZŠ a pre žiakov s mentálnym postihnutím, pre školský klub detí, ale niektoré predmety na 2.stupni sú vyučované aj neodborne. Pedagogický zbor tvoria zamestnanci s dlhoročnými skúsenosťami, ktorí si svoje odborné vzdelanie dopĺňajú v rámci profesijného a kariérneho rastu, ale i mladí ambiciózní pedagógovia, ktorí sa snažia o inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vedúci pedagogickí zamestnanci vytvárajú svojimi manažérskymi schopnosťami predpoklady pre kvalitne fungujúci kolektív s klímou náročnej profesionality a s podporujúcim pracovným prostredím, vytvárajú podmienky pre svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu vzhľadom na ich osobný záujem a potreby školy.

Vedúci pedagogickí zamestnanci sú: riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky školy. V kariérovej pozícii špecialista sú zaradení: triedni učitelia, výchovný poradca, vedúci MZ, PK, koordinátori: prevencie, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, informatizácie, environmentálnej výchovy, výchovy k ľudským právam.

Pedagogickí zamestnanci pracujú v kategórii učiteľ a učiteľ v špeciálnych triedach. Podkategóriách učiteľ pre primárne vzdelávanie, učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie. Sú zaradení do kariérových stupňov: samostatný PZ, s I. atestáciou, s II. atestáciou.

Silnou stránkou školy je profesionálny pedagogický zbor. Kolektív je dlhodobo stabilný a prevládajú v ňom dobré pracovné vzťahy. V škole pôsobia skúsení pedagógovia s dlhoročnou praxou. Kolektív stabilne tvorí 19 učiteľov, 1 školský špeciálny pedagóg, 6 asistentov učiteľa, 2 vychovávateľky v ŠKD. Vyučujúci sú kreatívni, ochotne prijímajú nové výzvy a neustále si dopĺňajú svoje vedomosti zapájaním sa do projektov a ďalšieho vzdelávania. V záujme zabezpečenia individuálneho prístupu a vzdelávania škola úzko spolupracuje s poradenskými zariadeniami CPaP.

Plán profesijného rozvoja pre pedagogických zamestnancov vychádza z potrieb školy. Okrem aktualizácie vzdelávania je umožnené aj individuálne vzdelávanie zamestnancov s aktuálnym zameraním.

Ďalšia vzdelávacia a metodická činnosť je zabezpečená prostredníctvom činnosti predmetových komisií a metodických združení.

Školský vzdelávací systém je ďalej zameraný na :

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- udržiavanie a zvyšovanie kompetencie (spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať) pedagogických zamestnancov,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebazvdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru,
- prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda metodického združenia, predseda predmetovej komisie,
- prípravu pedagogických zamestnancov na prácu s modernými technológiami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami,
- príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

4. Organizácia prijímacieho konania

Naša škola nemá špecifické požiadavky na prijatie žiaka do jednotlivých ročníkov. Okrem žiakov, ktorí patria do školského obvodu, môžu plniť povinnú školskú dochádzku v našej škole aj žiaci mimo obvodu, na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka. Žiadosť o prijatie je zverejnená na webovej stránke školy.

Na webovej stránke školy je zároveň aj elektronická prihláška k prihláseniu žiaka do školy. Pri prijatí sa uprednostňujú žiaci zo spádových obcí.

Zápis do 1. ročníka prebieha vždy druhý týždeň v mesiaci apríl (štvrtok-piatok). Presný dátum a čas slávnostného zápisu je stále včas zverejnený na webovej stránke školy, v miestnych rozhlasoch, na vývesných tabuliach a webových sídlach spádových obcí.

Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 1.septembru v danom školskom roku dovŕšilo 6 rokov veku, je povinný sa aj s dieťaťom zúčastniť zápisu. Ak dieťa po dovŕšení 6 rokov veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania rozhodne riaditeľ materskej školy.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú začlenení v triedach na základe pedagogickopsychologického vyšetrenia a súhlasu rodičov a pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú zriadené 2 špeciálne triedy s variantom A.B.C

Žiakmi špeciálnych tried sa stávajú žiaci, ktorí nezvládli učivo bežnej základnej školy po psychologickom a špeciálnopedagogickom diagnostikovaní. Návrh na prijatie žiaka do špeciálnej základnej školy, alebo do špeciálnej triedy základnej školy môže podať rodič, lekár a predškolské zariadenie.

Do školy sa prijímajú žiaci v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení so zdravotným znevýhodnením na základe diagnostických vyšetrení a s informovaným súhlasom rodiča alebo inej fyzickej osoby než rodiča, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, alebo so súhlasom zástupcu zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, predbežné opatrenie alebo ochranná výchova.

Prijímajú sa žiaci s preukázateľným zdravotným znevýhodnením, ktorí sa vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie nemôžu vzdelávať v základnej škole, na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu. Pred prijatím žiaka poradenské zariadenie Centrum poradenstva a prevencie alebo Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva vykoná diagnostické

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

vyšetrenie žiaka (psychologické i špeciálno-pedagogické). Tieto sú súčasťou podkladov na rozhodnutie o prijatí žiaka do školy.

Žiak sa prijíma na základe jeho zdravotného znevýhodnenia zdokumentovaného vo vyplnenom a potvrdenom tlačive schválenom MŠ SR „Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy...“, ktoré obsahuje aj správu z diagnostických vyšetrení a určenou diagnózou, odporúčania k vzdelávaniu žiaka a návrh na prijatie alebo neprijatie žiaka do príslušnej školy.

Žiaka, ktorý bol prijatý zo základnej školy možno na základe výsledkov vstupného diagnostického vyšetrenia a po prerokovaní v pedagogickej rade zaradiť do vyššieho ročníka, pričom fyzický vek žiaka nesmie byť nižší než fyzický vek žiakov tohto ročníka.

5. Dlhodobé projekty

V škole sa realizujú dlhodobé školské, národné a medzinárodné projekty :

Školské projekty

Názov projektu	Zameranie
Modernizácia vyučovacieho procesu	Vzdelávacie výsledky
Žiacke akadémie	Osobnostný rozvoj
EDUCATE	Kompetencie v CJ
WocaBee	Kompetencie v CJ
Záložka do knihy spája školy	Spolupráca medzi školami
Detský čin roka	Osobnostný a sociálny rozvoj
Viem, čo zjem	Zdravý životný štýl
Osobnosť mojej školy	Osobnostný rozvoj
Medzinárodný deň školských knižníc	Čitateľská gramotnosť
Európsky deň jazykov	Kompetencie v CJ
Európsky týždeň športu	Zdravý životný štýl
Prevenca šikanovania	Preventívny program
Bezpečne na internete	Preventívny program
Preventívne programy v spolupráci s CPaP	Osobnostný a sociálny rozvoj
Kurz spoločenského správania	Pre žiakov 8.-9.roč.
Enviroprogramy – Agentúra životného prostredia	Environmentálna výchova
Križovatky šťastia	Peer program
Podpora pomáhajúcich profesií 3	Osobnostný a sociálny rozvoj, vzdelávacie výsledky
Beh oslobodenia obce Budča	Športový rozvoj
Športovo-rodinné dopoludnie	Účasť na živote komunity
Kráľ školskej knižnice	Čitateľská gramotnosť
Deň boja proti rasizmu	Preventívny
Týždeň boja proti drogám	Preventívny
Týždeň zdravej výživy	Zdravý životný štýl
Svetový deň mlieka	Zdravý životný štýl
CO súťaž	Preventívny
Koľko lásky sa zmestí do škatule od topánok	Charitatívny program

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Biela pastelka	Charitatívny program
Environmentálne projekty	Environmentálna výchova
Aktivity v NBS	Finančná gramotnosť
Kariérne poradenstvo	Osobnostný a sociálny rozvoj
Svetový deň boja proti AIDS	Preventívny
Tréneri v škole	Športový rozvoj
Dajme spolu gól	Športový rozvoj
Zbery	Environmentálna výchova
Otvorené hodiny pre predškolákov	Prezentácia školy
Zbierka pre psie útluky	Charitatívny program
Čítajme s Osmijankom	Čitateľská gramotnosť
FIRST LEGO League	Osobnostný a sociálny rozvoj
EDU ESCAPE ROOM	Osobnostný rozvoj
Školské ovocie, Školské mlieko	Zdravý životný štýl

Zapojenie do súťaží a olympiád

Matematický Klokan

Pytagoriáda

Ypsilon

Komparo

Expert geniality

Geografická olympiáda

Olympiáda v SJL

Olympiáda ľudských práv

Biblická olympiáda

Olympiáda v CJ

Čitateľský maratón

Prednes poézie a prózy: Šaliarsky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Rozprávkový venček

Slávik Slovenska

Vybíjaná

Florbal

Minifutbal

Cezpoľný beh

Lahká atletika

Stolný tenis

Strelecké súťaže

Podporné aktivity školy

Plavecký výcvik

Lyžiarsky výcvik

Škola v prírode

Dni zdravej výživy

Výcvikovo – vzdelávací kurz pre peer – aktivistov – prevencia protidrogových závislostí.

Žiaci každoročne absolvujú domáce i zahraničné exkurzie zamerané na poznávanie okolia, regiónu i celého Slovenska.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Ku krátkodobým školským akciám radíme návštevy divadelných a filmových predstavení, rôznych kultúrnych podujatí, besedy so zaujímavými osobnosťami, návštevy miestnej a krajskej knižnice, školské výlety. Ich zaradenie do vyučovania vychádza z ročných plánov triednych učiteľov a z požiadaviek výchovno-vzdelávacieho procesu. Patria sem aj pravidelne sa opakujúce školské akcie – Strašidelná školy, Úcta k starším, Križovatky šťastia, Zimné radovánky, Fašiangový karneval, Korčuľovanie, Deň Zeme a pod.

Škola reaguje na výzvy podávané MŠ SR alebo iných organizácií a pravidelne predkladá projekty s možnosťou získania grantu.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi a rodičovskou radou :

Spolupráca školy s rodičmi a širokou verejnosťou je jednou z priorít stratégie školy. Na škole pôsobí Rada rodičovského združenia, ktorá je zložená zo zástupcov každej triedy. Ich úlohou je prenášať informácie zo zasadnutí a monitorovať požiadavky širokej verejnosti. Pre vedenie školy sú to informácie, ktoré môže vedenie využiť v budúcom plánovaní a tvorbe cieľov. Finančne pomáha pri akciách organizovaných pre deti: mikulášske posedenie, zimné radovánky, karneval na ľade, fašiangový karneval, deň detí, výlety, exkurzie a iné.

Triedne schôdze RZ sú pripravované 4-krát ročne a štvrťročne prebiehajú konzultačné hodiny. Avšak rodičia prichádzajú do školy aj priebežne a spoločne s vyučujúcimi riešia aktuálne problémy individuálne. Rodičia majú okrem priameho kontaktu možnosť získať informácie prostredníctvom webovej stránky školy, ktorej súčasťou je aj internetová žiacka knižka.

Vedenie školy organizuje podujatia v spolupráci s rodičmi a pre rodičov:

- Deň matiek
- Deň otvorených dverí
- Otvorené hodiny
- Športovo-zábavné dopoludnie
- Koncoročná akadémia
- Majáles
- Vianočné trhy

Spolupráca so zriaďovateľom :

Spolupráca so zriaďovateľom, hlavným kontrolórom a s poslancami obecného zastupiteľstva je na veľmi dobrej úrovni.

V spolupráci so zriaďovateľom škola organizuje Beh oslobodenia obce, Október – mesiac úcty k starším, besedy a aktuálne podujatia pre žiakov v obecnej knižnici a iné podujatia.

Spolupráca s Radou školy:

So školou aktívne spolupracuje Rada školy, ktorá bola zvolená v zmysle platnej legislatívy. Tvoria ju 11 členov, ktorí vzájomnou výmenou návrhov, spoločným hľadaním spôsobov a možností riešenia problémov pomáhajú zvyšovať kvalitatívnu úroveň pôsobenia. Stretnutia členov sa konajú štyrikrát ročne, prípadne častejšie, podľa potreby.

Spolupráca s MŠ :

Učiteľky 1. stupňa nadviazali úzku spoluprácu s blízkymi materskými školami. Organizujú spoločné stretnutie MZ MŠ a MZ 1.-4. roč. Zúčastňujú sa rodičovských združení v MŠ pred zápisom do školy. Pravidelne každý mesiac organizujú otvorené hodiny pre

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

predškolákov. Organizujú športové a kultúrne podujatia do ktorých sa aktívne zapájajú aj deti z okolitých MŠ.

Spolupráca s inými subjektmi :

- Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie vo Zvolene a v Kremnici.
- ŠZŠ Zvolen.
- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene.
- Mestská polícia vo Zvolene.
- Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.
- Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene.
- Krajská knižnica E. Štúra vo Zvolene.
- Divadlo J. G. Tajovského vo Zvolene.
- Kino STAR Zvolen.
- CVČ Domino.
- Občianske združenie ADELA.
- Občianske združenie Budčianski škôlkari.
- SZUŠ Heuréka.
- CDR Tŕnie.
- OS MVSR Sliač
- Stredná zdravotnícka škola v Banskej Bystrici.

7. Škola ako životný priestor

Aby sa zamestnanci i žiaci cítili v škole čo najpríjemnejšie, dôraz sa kladie na upravené a esteticky riešené prostredie učební, chodieb. Triedy sú vybavené moderným nábytkom. O estetický vzhľad tried sa starajú triedni učitelia so svojimi žiakmi.

Na nástenkách majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť výtvarné práce žiakov, projektové práce z rôznych predmetov, informácie o aktivitách školy. Vo vestibule školy je umiestnená informačná tabuľa na ktorej informujeme o hodnotách školy, profilácii školy, zameraní ŠkVP. Vo vestibule sa buduje galéria zo života školy. Niektoré nástenky sú zamerané tematicky, iné dokumentujú práce žiakov, prípadne majú informatívny charakter, pravidelne sa obmieňajú a aktualizujú.. V priestoroch chodieb sú umiestnené vitríny v ktorých sa nachádzajú diplomy a poháre s oceneniami žiakov zo športových a iných súťaží.

V pláne školy sú zakomponované mesačné témy, ktoré sú podnetom pre výchovnú prácu triednych učiteľov. Sú zamerané na utužovanie triednych kolektívov, vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi, na environmentálnu, protidrogovú výchovu.

Zdrojom informácií je **webová stránka** školy.

Hlavným výchovným zámerom školy je budovanie priateľskej atmosféry a dôvery medzi žiakmi navzájom, pedagógmi a žiakmi. Pozitívnu klímu v škole umocňuje aj snaha o akceptáciu žiaka, podpora rozvoja jeho osobnosti, umožnenie úspechu rešpektovaním jeho individuálnych schopností. V priestoroch školy sa snažíme vytvoriť priestor na aktívne využitie voľného času prostredníctvom športových zón (vybavenie stolno-tenisovými stolmi). Snažíme sa o revitalizáciu školskej záhrady, v ktorej máme naplánované vybudovať učebňu v prírode, vyvýšené záhon, bylinkovú záhradu a oddychovú zónu.

Pedagogickí zamestnanci školy sa snažia vytvárať podmienky na osvojenie si metód individuálneho štúdia a využívanie rôznych zdrojov informácií v príprave na vyučovanie. Podporujú vyučovacie stratégie, metódy a postupy, ktoré prepájajú učenie so životom a rozvíjajú kompetencie žiakov / interaktívne zážitkové a skúsenostné učenie /.

V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa sú pedagogickí zamestnanci povinní :

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- podporovať a umožňovať rešpektovanie názorov žiakov,
- sprístupňovať všetkým žiakom informácie a poradenskú službu v oblasti vzdelávania,
- prijímať iba také opatrenia na zabezpečenie disciplíny žiakov, ktoré sú zlučiteľné

s ľudskou dôstojnosťou.

Monitorovaním správania žiakov sa snažia predchádzať všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňujú tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnoty človeka.

Uskutočňujú sa opatrenia na zamedzenie a eliminovanie šikanovania v školách, na zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov a rodičov.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program v 1. - 9. ročníku je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom, ktorý nadobudol účinnosť od 1.9.2015. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, schválilo s účinnosťou od 1.9.2022 konsolidované znenie štátnych vzdelávacích programov pre základné školy v ich aktuálne platnom znení v zmysle neskorších dodatkov vydaných do 18.7.2022.

V oblasti výchovy a vzdelávania bude škola uplatňovať zásady humanizmu a demokracie. Vzdelávaním chceme optimálne rozvíjať schopnosti každého žiaka s ohľadom na jeho povahové, intelektuálne a fyzické možnosti. Motivovať žiakov k trvalému záujmu o jednotlivé predmety, využívaním moderných a inovatívnych metód, ako aj vhodným prístupom zo strany pedagógov. V oblasti rozumovej výchovy chceme viesť žiakov k tvorivej činnosti, k rozvoju logického myslenia a k samostatnému ústnemu prejavu. Vo výchove chceme pristupovať k žiakom individuálne, viesť ich k osobnej morálnej zodpovednosti a slušnému správaniu v škole i mimo školy a úzko spolupracovať s rodičmi.

ISCED 1 – primárne vzdelávanie (1.-4.ročník základnej školy)

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	do prvého ročníka prednostne prijímame deti zo školského obvodu ZŠ A. O. v Budči, Školská 341/28, Budča, ktoré splnili podmienky potrebné na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky
Spôsob ukončenia štúdia:	žiak získal primárne vzdelanie, ak úspešne absolvoval posledný ročník I. stupňa základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal primárne vzdelanie.“
Poskytnutý stupeň vzdelania:	ISCED 1
Možnosti ďalšieho štúdia:	žiak pokračuje vo vzdelávaní v ISCED 2

1. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy, žiak

s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Primárne vzdelávanie má zabezpečiť hladký prechod z predškolského zariadenia a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie. Poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu a má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinách. Vzdelávanie je organizované tak, aby sa vytváral základ pre nižšie stredné vzdelávanie.

2. Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania. Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami. Len prostredníctvom ich postupného osvojovania je možné naplniť hlavné ciele školského vzdelávacieho programu.

3. Ciele výchovy a vzdelávania

- Vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií a na základe toho získať aj veku primerané kľúčové kompetencie.
- Viest' žiakov k skúmaniu najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia za účelom rozvoja ich predstavivosti, tvorivosti a záujmu skúmať.
- Umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a cez sebazpoznanie osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť.
- Rozvíjať tvorivé a kritické myslenie cez aktívne riešenie problémov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať.
- Podporovať schopnosť otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov a účinne ich rozvíjať.
- Viest' žiakov k tolerancii a k akceptácii iných ľudí, posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatnenie.
- Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, plniť si svoje povinnosti a niesť zodpovednosť za svoje konanie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.
- Naučiť kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi.
- Posilňovať úctu k rodičom a k ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k materinskému a štátnemu jazyku.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča
Kompetencie, ktoré preferuje škola v oblasti vzdelávania

a) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

b) kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,
- využíva poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti .

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

d) kompetencie učiť sa učiť

- číta s porozumením,
- orientuje sa v texte,
- vyhľadáva a triedi informácie,
- vie riešiť zadané úlohy a získať informácie k zadanej úlohe samostatne a za pomoci učiteľa,
- vie pri získavaní informácií pracovať s textom, hovoreným slovom s elektronickými nosičmi dát a internetom samostatne a za pomoci učiteľa,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- vie spracovať zadané úlohy a témy,
- má pozitívny vzťah k učeniu.

e) kompetencia riešiť problémy

- hľadá riešenia problému,
- pri riešení problému je tvorivý a kritický,
- snaží sa odstrániť príčinu vzniknutého problému ,
- riešenia získava z vlastnej skúsenosti,

f) komunikačné kompetencie

- má pohotový ústny a písomný kultivovaný prejav v materinskom jazyku,
- vie primerane veku vyjadriť svoj názor,
- vie počúvať a rešpektuje názor iného,
- prezentuje svoje myšlienky pred kolektívom,
- diskutuje na danú tému ,
- rozlišuje spisovnú a nespisovnú podobu jazyka,

g) komunikačné kompetencie v cudzom jazyku

- rozumie hovorenému slovu adekvátne primárnemu stupňu,
- číta s porozumením texty adekvátne primárnemu stupňu a vie ich reprodukovať v anglickom jazyku ,
- rozumie základným slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- vie riešiť každodenné komunikačné situácie adekvátne primárnemu stupňu vzdelávania, v ktorých sa žiak môže ocitnúť.

h) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- aktívne sa zapája do činností ,
- spolupracuje v rámci skupiny,
- prijíma svoju rolu v skupine ,
- oceňuje úspechy iných v skupine,
- poskytne inému pomoc,
- prezentuje výsledky práce,
- má vytvorené základy mravných a etických postojov,
- stará sa a chráni svoje zdravie vrátane zdravej výživy,
- dodržiava pravidlá školského poriadku,
- nesie zodpovednosť za svoje správanie v škole i mimo nej ,
- zúčastňuje sa podujatí triedy i školy,
- pripravíť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia,
- znášanlivosti, rovnosti, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými,
- skupinami a náboženskej tolerancie.

e) pracovné kompetencie

- rozvíja manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- poznatky, vie pracovať s nimi,
- má pracovné návyky,
- dodržiava pravidlá pri práci,
- využíva vedomosti k aplikácii v praxi,
- s pomocou učiteľa pozoruje a experimentuje,
- posudzuje výsledky svojej práce ,
- chráni svoje pracovné a životné prostredie.

f) starostlivosť o zdravie a rozvoj pohybových schopností

- vytvára si správne pohybové návyky v základných lokomóciách a športových hrách,
- zapája sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej činnosti,
- riadi sa princípmi fair-play,
- riadi sa pravidlami správnej životosprávy,
- vytvára si návyk k celoživotnému športovaniu .

Kompetencie, ktoré preferuje škola v oblasti výchovy

a) uznanie individuálnych rozdielov a schopností

- odcudzuje prejavy rasizmu a šikanovania,
- vie oceniť rozmanitosť ľudí, ich záujmov a názorov,
- pomáha akceptovať žiakov s poruchami učenia a zdravotnými oslabeniami

b) pomoc a spolupráca

- vie prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadiami a postupmi pri spoločnej práci,
- spolupracuje s každým členom skupiny,
- vie uprednostniť záujmy druhých prípadne skupiny pred vlastnými záujmami,
- vie sa vcítiť do prežívania druhého, je empatický,
- pomáha rozvíjať spoluprácu medzi rodičom, žiakom a učiteľom

c) sloboda a zodpovednosť

- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- vie primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- poznajú a dodržiavajú svoje práva a povinnosti

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

d) pozitívna motivácia

- pri motivácii využívať predovšetkým pozitívnu motiváciu (pochvalu, povzbudenie, ocenenie práce, uznanie, vyjadrenie dôvery, presvedčenia v úspešnosť žiaka, vieru v jeho schopnosti a pod.),
- dať žiakovi šancu doučiť sa,
- chybu vnímať ako súčasť učenia poukazovať na využitie získaných poznatkov.

Strategické ciele v oblasti vzdelávania a výchovy žiakov

Strategický cieľ č. 1: Skvalitňovaním výchovno-vzdelávacieho procesu zlepšiť učebné výsledky žiakov.

Špecifický cieľ č.1: Zvýšiť úroveň informačnej gramotnosti žiakov školy.

Dôraz klásť na: Zvyšovanie efektívnosti vyučovania využívaním moderných a inovatívnych stratégií (metód, foriem a prostriedkov).

Dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech, na vyučovaní uplatňovať moderné aktivizujúce a inovatívne metódy (zážitkové učenie, vyučovanie s využitím IKT, skupinové a problémové vyučovanie, bádateľské a praktické vyučovanie, rovesnícke vzdelávanie, besedy, vyučovanie v autentickom prostredí, tematické vychádzky, exkurzie, hodiny v múzeu, v knižnici a i.), zvýšenú pozornosť venovať motivácii žiakov. Rozvíjať najmä tvorivý prístup žiakov k osvojovaniu si nových poznatkov a viac sa zameriavať na individuálne rozvíjanie ich osobného potenciálu

- **Rozvíjanie informačnej gramotnosti** žiakov školy v práci s informačno-komunikačnými technológiami za účelom skvalitnenia ich procesu učenia sa a výsledkov učenia priamo na vyučovacích hodinách.

Na vyučovacích hodinách organizovať činnosť žiakov tak, aby sa učili informácie vyhľadávať, kriticky ich hodnotiť, selektovať, ďalej spracovávať, interpretovať a efektívne ich využívať v ďalšom procese učenia sa a pri rozvíjaní svojich kompetencií

- **Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti vo všetkých predmetoch** - získavať informácie z rôznych informačných zdrojov, vedieť s nimi pracovať a efektívne ich sprostredkovať iným v priamom styku alebo prostredníctvom technológií.

Na vyučovacích hodinách organizovať činnosť žiakov tak, aby bol vytvorený dostatočný priestor na aktivitu, samostatnosť, tvorivosť, klásť dôraz na čítanie s porozumením, rozvíjať u žiakov komunikáciu v materinskom jazyku, dbať na kultúrny ústny a písomný prejav a vystupovanie, pravidelne získavať spätnú väzbu o úrovni čitateľskej gramotnosti žiakov prostredníctvom testov.

- **Rozvíjanie finančnej gramotnosti** žiakov vo všetkých predmetoch - rozvíjať finančnú gramotnosť žiakov v zmysle Národného štandardu finančnej gramotnosti vo všetkých vyučovacích predmetoch využitím inovatívnych vyučovacích metód. Rozvíjať logické a kritické myslenie žiakov.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Špecifický cieľ č.2: zabezpečiť prípravu žiakov v cudzích jazykoch

Pokračovať vo vyučovaní cudzieho jazyka (ANJ) od 1. ročníka s cieľom zlepšiť kvalitu komunikácie v cudzom jazyku, a to kvalifikovaným personálnym obsadením, využitím jazykového laboratória, moderných vyučovacích metód.

Špecifický cieľ č. 3: Podporovať rozvoj špecifických nadaní žiakov (športových a intelektových).

Organizovať športové kurzy (lyžiarsky, plavecký) podporovať športovú záujmovú činnosť žiakov formou krúžkov (futbalový, športový, tanečný a i.).

Podporovať a rozvíjať technickú, estetickú, čitateľskú, matematickú, prírodovednú a inú záujmovú činnosť žiakov, rozvíjať komunikáciu žiakov v cudzom jazyku (anglický, nemecký, španielsky) zapájať sa do projektov a krúžkovej činnosti, zapájať žiakov do vedomostných olympiád, súťaží a korešpondenčných seminárov a projektov z rôznych oblastí.

Špecifický cieľ č.4: Viest' a vychovávať žiakov k úcte a hrdosti ku svojmu regiónu a krajine, k tolerancii a prosociálnemu správaniu a k demokratickému občianstvu.

Začleniť významné prvky regiónu do výchovno-vzdelávacieho procesu , viesť žiakov k poznávaniu ľudových tradícií, zvykov a významných udalostí svojej obce a regiónu, k úcte k histórii regiónu i krajiny, hrdosti k národu aj vo vyučovaní výchovných predmetov a v záujmovej a mimoškolskej činnosti. Podporovať prácu školského parlamentu.

Strategický cieľ č. 2 : Prácou školy prispieť k formovaniu zdravého životného štýlu žiakov ako predpokladu ich kvalitného a úspešného života.

Pripravovať žiakov na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti a priateľstva, zamerať výchovu na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám (predchádzať šikanovaniu žiakov), zameriavať sa na rozvíjanie ich osobnosti v oblasti hodnôt a postojov. Viest' ich k sebareflexii.

Venovať pozornosť výchove zameranej na zdravý životný štýl a posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu (prevencia všeobecnej a sociálnej patológie, multikultúrna výchova, výchova k manželstvu a rodičovstvu, dopravná výchova, environmentálna výchova, programy ochrany života a zdravia, školy v prírode, separovaný zber odpadu, zber druhotných surovín a pod.).

Formovať a rozvíjať osobnosť žiaka mimoškolskými aktivitami.

V rámci činnosti ŠKD ponúknuť deťom pestrú záujmovú činnosť podľa ich potrieb a záujmov.

Strategický cieľ č. 3: Zabezpečiť komplexnú výchovu a vzdelávanie žiakov vzájomnou spoluprácou školy, rodiny a inštitúcií.

Pokračovať v rozvinutej spolupráci s radou školy, spolupracovať s rodičmi žiakov a viac ich zapájať do života školy a s verejnosťou zo širšieho okolia školy. Zabezpečiť pravidelnú informovanosť rodičov a verejnosti o učebných výsledkoch žiakov a činnosti školy formou rodičovských združení, konzultačných hodín, individuálnych pohovorov, prostredníctvom internetovej žiackej knižky, príspevkami o činnosti školy v miestnej a regionálnej tlači a i.,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

otvoriť školu širšej verejnosti realizovaním projektov, posilniť dôveru žiakov a rodičov ku škole, zvýšiť morálny kredit školy, viac si nakloniť verejnosť. Organizovať otvorené hodiny, prezentačné aktivity školy, spoločné aktivity žiakov, rodičov a pedagógov.

4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečuje nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Obsah primárneho vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí:

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA / VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA / VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa budú prelínať cez obsahové vzdelávacie oblasti a budú tvoriť integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu vhodných vyučovacích predmetov.

Prierezové témy
Osobnostný a sociálny rozvoj
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
Environmentálna výchova
Mediálna výchova
Multikultúrna výchova
REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA
Dopravná výchova - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE
Ochrana života a zdravia

Začlenenie prierezových tém

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Prierezové témy sú dôležitým prvkom základného vzdelávania, vytvárajú príležitosti pre individuálne uplatnenie žiakov, pre ich vzájomnú spoluprácu a prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prierezové témy riešia aktuálne problémy súčasného sveta a budú sa prelínať cez jednotlivé vzdelávacie oblasti. V prierezových témach bude dochádzať k prepojeniu životných – kľúčových kompetencií a významných predmetových (odborných) kompetencií. K realizácii konkrétnych prierezových tém bude dochádzať formou :

- integrovaného vzdelávania v rámci vhodných učebných predmetov,
- blokového vyučovania,
- tvorby projektov a ochranných aktivít,
- organizovania kurzov a školských konferencií,
- organizovania cvičení, exkurzií, výletov, hier a praktických hodín v teréne,
- organizovania prednášok, besied, kvízov,
- aktívnej činnosti žiackeho parlamentu,
- praktických aktivít s rodičmi,
- vysielania školského rozhlasu,
- aktívnej činnosti koordinátorov (environmentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu),
- projektov (zdravá škola, prevencia drogových závislostí, školská knižnica, ľudské práva).

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov.

Pri jej realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.
-

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní sa prezentuje v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia cez predmet slovenský jazyk a literatúra, vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť cez predmety prírodoveda a vlastiveda a v oblasti Človek a hodnoty cez povinne voliteľné predmety etická alebo náboženská výchova, avšak kľúčové postavenie má spoločenskovedné učivo vlastivedy a prírodovedy – tematické celky v 1. a 2. ročníku ZŠ a nadväzne prírodoveda tematický celok Človek v 3.roč. ZŠ a Človek a jeho životné prostredie vo 4. ročníku ZŠ a literárna výchova.

Ciele prierezovej témy :

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- pomáhať žiakom rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu žiakov, rozvíjať úctu k druhým,
- pestovať v žiakoch schopnosť výberu na základe správneho rozhodnutia, a to i v prípade, že budú vystavení negatívnemu tlaku (asertivita),
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými
- vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočúť mienku iných v diskusii,
- viesť žiakov k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko – mravné normy vzájomného správania,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať,
- formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k zdraviu, špeciálne v otázkach prevencie AIDS,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom prvotné informácie o vzniku a vývine ľudského jedinca, starostlivosť rodičov o dieťa (výživa a opatera),
- poskytnúť žiakom základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní tvoria tieto témy:

- Výchova v rodine.
- Zásady zdravého života.
- Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka.
- Rovnoprávnosť pohlaví.
- Vznik a vývoj ľudského jedinca.
- Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty.

Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale bude si uvedomovať dôležitosť vnímania životného

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode.

- v oblasti vedomostí a zručností:
  - rozvíjať spôsobilosti a postoje žiaka k životnému prostrediu, schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím,
  - pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
  - rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
  - pochopiť individuálnu zodpovednosť za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
  - zhodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a schopnosť komunikovať o nich, zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
  - využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácií o stave životného prostredia ako aj prezentácii vlastnej práce.
-
- v oblasti postojov a hodnôt:
  - vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
  - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a k ich prostrediu,
  - podporovať aktívny prístup k tvorbe a k ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
  - posilňovať pocit zodpovednosti k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
  - prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém smerom k životnému prostrediu,
  - schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode, k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Témy sa budú prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami a ciele sa budú plniť aj prostredníctvom Environmentálneho programu školy. Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa poskytne ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí žiakov pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda zdôrazňuje pochopenie k objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti. Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky s poukázaním na princípy udržateľnosti rozvoja. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných.

Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie
- hry, vychádzky do terénu ,
- IKT – vyhľadávanie informácií a ich spracovávanie do projektov.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Mediálna výchova

Mediálna výchova je praktické vyučovanie zacielené na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií. Má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti. Má naučiť žiaka pracovať s médiami, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne a chrániť sa pred ich negatívnymi vplyvmi. Mediálna výchova bude tvoriť integrálnu súčasť obsahu vzdelávacích oblastí jazyk, komunikácia, umenie a kultúra, matematika a infromatická výchova.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získavanie schopností prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Ciele prierezovej témy :

- naučiť sa zaoberať sa s rôznymi druhmi médií a s ich produktmi,
- naučiť žiakov kritickému výberu a selektívnemu využívaniu médií a ich produktov,
- z mediálne šírených posolstiev vyberať hodnotné , ktoré pozitívne formujú osobnostný a profesijný rast,
- uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na osobnosť a naučiť sa ich eliminovať,
- vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť analyzovať ponúkané informácie, posúdiť ich vierohodnosť,
- vedieť sa orientovať v mediálnej ponuke a vybrať si z nej informácie od vzdelávania až po naplnenie voľného času.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťami rôznych kultúr – tradíciami a hodnotami. Na pozadí tejto rozmanitosti si budú môcť lepšie uvedomiť svoju vlastnú kultúru, tradície a hodnoty.

Prostredníctvom nej sa u žiakov rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociálnych a kultúrnych rozmanitostí. Hlboko sa dotýka medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou.

Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrozmanitejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia musí zabezpečiť takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní aj žiaci kultúry minoritnej .

Multikultúrna výchova bude začlenená do humanitných a spoločensko - vedných predmetov a do výučby materinského a cudzích jazykov.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy:

- kultúrna diferenciacia,
- vzťahy medzi ľuďmi,
- etnický pôvod,
- spolunažívanie rôznych kultúr ,
- rôznosť kultúr na Slovensku,
- odlišnosť kultúr,
- znaky, symboly, rituály, spôsoby správania, životný štýl ako prejavy odlišnosti kultúr,
- kultúrne vzory a tradície.

Ciele prierezovej témy :

- podporovať všeobecnú citlivosť žiaka voči kultúrnym dielam človeka, voči

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

vyjadrovacím prostriedkom kultúry,

- rozvíjať schopnosti žiaka vnímať rôzne možnosti tvarov, zvukov, farieb a rozvojom schopnosti diskutovať o nich,
- rozvíjať chápanie rôznych kultúrnych vzorov svojho okolia,
- rozvíjať všeobecnú schopnosť empatie a porozumenia pre druhých,
- rozvíjať motiváciu a schopnosti pre prácu v kolektíve.

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Činnosť sa bude realizovať v priestoroch školského areálu a na dopravnom ihrisku v špecializovaných kurzoch minimálne dvakrát do roka.

Ciele prierezovej témy:

- pochopiť funkciu dopravy ako riadeného systému,
- formovať mravné vedomie, správanie a právnu zodpovednosť žiakov pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci, spolujazdec a pod.,
- aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke, na bicykli
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke, prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy :

- pravidlá cestnej premávky – rozlíšenie vozovky, chodníka a križovatky, znalosť svetelných znamení a správna reakcia na ne, najbezpečnejšia cesta z domu do školy,
- dopravné značky a zariadenia – dopravné značky pre chodcov a cyklistov,
- taktika bezpečného správania a konania pri chôdzi,
- podmienky premávky na cestách a znalosť technických podmienok dopravných prostriedkov.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov. Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.

Ochrana života a zdravia

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií. Ochrana života a zdravia sa bude realizovať prostredníctvom samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktické hry v prírode v trvaní 4 hodín 1x ročne.

Ciele prierezovej témy :

- pripraviť jednotlivca na život v prostredí v ktorom sa nachádza so zameraním na zvládnutie situácií, vzniknutých vplyvom priemyselných, ekologických, dopravných havárií, živelných pohrôm a prírodných katastrof, situácií, ktoré vznikajú pri pobyte v prírode,
- poskytnutia prvej pomoci,
- teoretických vedomostí, praktických poznatkov a zručností v ochrane svojho zdravia a zdravia iných.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy :

Zdravotná príprava – význam poskytnutia prvej pomoci, vybavenie domácej lekárničky, nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov, spôsob privolania pomoci k zranenému, návšteva lekára v zdravotníckom zariadení, prevencia pred chorobami, zásady ochrany zdravia , hygiena a starostlivosť o chrup, správna životospráva, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi, zásady poskytovania prvej pomoci , obväzové techniky.

Pobyt a pohyb v prírode - orientácia v mieste školy a v jej okolí, pohyb v teréne podľa prírodných úkazov, význam vody v prírode a jej konzumácia, zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode – turistické značenie, jedovaté huby, chránené územia, objekty a prírodné útvary, svetové strany, zásady pri táborení v prírode, základné úkony práce s mapou.

Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana - varovné signály, evakuácia školy, vznik mimoriadnych udalostí, opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti, ochranná maska, protipožiarna stanovište, manipulácia so zápalnými látkami, nebezpečné a zdraviu škodlivé látky, detské ochranné prostriedky ich význam a použitie, hygienická očista.

5. Rámcové učebné plány

ISCED 1

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským,
platný pre 1.-4.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník (skratka)	1.	2.	3.	4.	Min.počet hodín	Počet hodín v ŠkVP	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra (SJaL)	9	8	7	7	31		31
	anglický jazyk (ANJ)	- +1	- +1	3	3	6	2	8
Matematika a práca s informáciami	matematika (MAT)	4	4	4	4	16		16
	informatika (INF)		- +1	1	1	2	1	3
Človek a príroda	prvouka (PVO)	1	2			3		3
	prírodoveda (PDA)			1 +1	2	3	1	4
Človek a spoločnosť	vlastiveda (VLA)			1	2	3		3
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova (ETV/NVB)	1	1	1	1	4		4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie (PVC)			1	1	2		2
Umenie a kultúra	hudobná výchova (HUV)	1	1	1	1	4		4
	výtvarná výchova (VYV)	2	2	1	1	6		6
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova (TSV)	2 +1	2 +1	2 +	2 +1	8	4	11
	základ	20	20	23	25	88		
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8		
	spolu	22	23	25	26	96		95

Poznámky:

- Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy.
- Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a celkový počet vyučovacích hodín je presne určený.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
- S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môžeme uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.
- V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom asistenta učiteľa.
- Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny podľa podmienok školy.
- V primárnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy v predmete prvý cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk.

Využitie disponibilných hodín

Pri stanovení výstupov v školskom vzdelávacom programe sa bude vychádzať zo **vzdelávacích štandardov**, ktoré boli vymedzené v štátnom vzdelávacom programe a sú záväzné pre všetkých žiakov školy.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí:

- obsahový štandard
- výkonový štandard

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania a výkonová časť určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať.

Disponibilné hodiny sú v rámci učebného plánu školy v 1. – 4. ročníku použité na zvýšenie minimálnej hodinovej dotácie predmetov anglický jazyk, informatika, prírodoveda, telesná a športová výchova. Na základe toho sme upravili kvalitu výkonu nasledovným spôsobom:

Zmena kvality výkonov:

- *anglický jazyk*

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 1. ročníka primárneho vzdelávania. (v 1. ročníku – 1 hodina týždenne, v 2. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre anglický jazyk.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- ústneho prejavu – monológ, dialóg, rozvoj hovorenia.

- *informatika*

Vo vyučovacom predmete informatika sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 2. ročníka primárneho vzdelávania. (v 2. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre informatiku.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- Reprezentácie a nástroje
- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií,
- nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií,
- zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém.
- Komunikácia a spolupráca
- použiť nástroje na prezeranie webových stránok,
- získať informácie z webových stránok.
- Algoritmické riešenie problémov
- riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti,
- doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie,
- interpretovať postupnosť príkazov,
- vyhľadať chybu v postupnosti príkazov.
- Softvér a hardvér
- pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou,
- písať na klávesnici.
- Informačná spoločnosť
- diskutovať o rizikách na internete.

- *prírodoveda*

Vo vyučovacom predmete prírodoveda sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne. (v 3. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre prírodovedu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- Rastliny
- vychádzka do prírody,
- praktické ukážky a poznávanie rastlín,
- návšteva arboréta.
- Živočíchy
- premietanie prírodopisných filmov,
- návšteva farmy.
- Človek
- premietanie filmov, práca s IKT,
- beseda s odbornou lekárkou,
- zdravá výživa – praktické ukážky (ochrana života a zdravia),
- členovia rodiny (osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu).
- Neživá príroda a skúmanie prírodných javov
- poznávanie svojho okolia – kultúrne pamiatky (regionálna výchova).

- *telesná a športová výchova*

Vo vyučovacom predmete telesná a športová výchova sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 3 hodiny týždenne.

(v 1. ročníku – 4. ročníku – 1 hodina týždenne - navýšené z počtu disponibilných hodín).

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre telesnú a športovú výchovu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- zdravie životný štýl
- telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
- športové činnosť pohybového režimu

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie (5.-9.ročník základnej školy)

Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	na nižšie stredné vzdelávanie prednostne prijímame žiakov zo školského obvodu ZŠ A. O. v Budči, Školská 341/28, Budča, ktoré získali primárne vzdelanie
Spôsob ukončenia štúdia:	žiak získal nižšie stredné vzdelanie, ak úspešne absolvoval posledný ročník II. stupňa základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.“ A so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	ISCED 2
Možnosti ďalšieho štúdia:	žiak pokračuje vo vzdelávaní v ISCED 3

1. Stupeň vzdelania

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

2. Profil absolventa

Absolvent programu nižšieho stredného vzdelávania získa vysvedčenie s doložkou – so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou. Základom nižšieho stredného vzdelávania je medzipredmetový prístup pri osvojovaní vedomostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností.

Aktuálne vedomosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi musia byť východiskovým bodom pri získavaní nových poznatkov pri ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Dôležité je včasné podchytenie žiakov nadaných, žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a žiakov rôzne znevýhodnených – zdravotne, sociálne a výukovo.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť príležitosť objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom strednom vzdelávaní.

3. Ciele výchovy a vzdelávania

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Zvládnuť základné učivo definované v štandardoch základného vzdelávania podľa vzdelávacieho programu tak, aby ho vedel používať v bežnom živote.
- Získať vzdelanie podľa zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- Vedieť samostatne myslieť primerane svojmu veku, schopnostiam a možnostiam.
- Vedieť riešiť zadané úlohy a získavať informácie potrebné k splneniu danej úlohy samostatne a za pomoci učiteľa.
- Vedieť pri získavaní informácií pracovať s textom, hovoreným slovom s elektronickými nosičmi dát a internetom samostatne a za pomoci učiteľa.
- Mať pohotový a kultivovaný ústny a písomný prejav v materinskom jazyku.
- Ovládať anglický jazyk na veku primeranej úrovni.
- Poznať historické a kultúrne hodnoty nášho štátu.
- Získať a posilňovať úctu k ľudským právam a právam dieťaťa, základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a Práv dieťaťa.
- Pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, znášanlivosti, rovnosti, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie.
- Mať vytvorené základy pre ďalšie formovanie vlastných názorov a postojov.
- Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie.
- Starieť sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky, pracovať s nimi.
- Nadobudnúť veku primerané kľúčové kompetencie.
- Umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a cez sebaopoznanie osvojiť si spôsobilosť učiť sa učiť.
- Vybudovať základy a získať záujem o celoživotné učenie sa.
- Viest žiakov k skúmaniu najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia za účelom rozvoja ich predstavivosti, tvorivosti a záujmu skúmať.
- Rozvíjať tvorivé kritické myslenie cez aktívne riešenie problémov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosť dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať.
- Podporovať schopnosť otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov.
- Viest žiakov k tolerancii a k akceptácii iných ľudí, posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.
- Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, plniť si svoje povinnosti a niesť zodpovednosť za svoje konanie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie.
- Rozvíjať manuálne, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi.
- Posilňovať úctu k rodičom a k ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k materinskému a štátnemu jazyku.

Kompetencie, ktoré preferuje škola v oblasti vzdelávania

a) kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- dokáže pomenovať druhy umenia na úrovni primárneho vzdelávania,
- cení si a rešpektuje kultúrne a historické dedičstvo a ľudové tradície,
- chráni historické dedičstvo a hodnoty spoločnosti,
- ovláda základné pravidlá a normy súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- správa sa kultúrne, pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu,
- má osvojené základy pre tolerantné vnímanie iných kultúr,
- prejavuje primeraný záujem o kultúrne dianie v škole,
- aktívne sa zapája do riešenia spoločenských problémov.

b) kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- prostredníctvom matematického myslenia rieši praktické úlohy,
- je schopný na rôznych úrovniach používať logické a priestorové myslenie,
- je schopný prezentovať svoje logické a priestorové myslenie.,
- chápe rastliny a živočíchy ako súčasť prírody,
- dokáže posúdiť krásu prírody,
- chápe fungovanie v prírode,
- chráni prírodu,
- chápe prírodné aspekty,
- vie vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí,
- chápe vplyv prírody na život človeka,
- neznečisťuje prírodu,
- vníma globálne a lokálne problémy ohrozujúce prírodu,
- je ekologicky uvedomelý.

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- používa IKT pri vyučovaní,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- chápe základné pojmy, postupy a techniky pri práci s informáciami v počítačových systémoch,
- vie komunikovať prostredníctvom IKT a vie, že existujú riziká spojené s využívaním internetu a IKT,
- pozná princípy fungovania IKT.

d) kompetencie učiť sa učiť sa

- číta s porozumením
- číta s porozumením a dokáže vlastnými slovami povedať obsah článku,
- číta s porozumením, premýšľa nad obsahom a dokáže nájsť dôležité informácie v texte,
- pomocou učiteľa vyberá efektívne metódy a spôsoby práce a začína ich využívať,
- rozpozna najefektívnejšie metódy učenia a tieto potom vedome používa,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- samostatne plánuje svoju prácu a učenie,
- samostatne a efektívne plánuje a organizuje svoje učenie,
- riadi sa pokynmi učiteľov, skúsenosťami iných a svojim vlastným úsudkom,
- dokáže využiť odporúčania a skúsenosti druhých a spolu s vlastným úsudkom efektívne vyriešiť problém, úlohu a situáciu,
- ak si potrebuje dať poradiť, dohodne si miesto a čas,
- vie rozpoznať, kedy je pri učení lepšie pracovať spoločne a kedy samostatne,
- na vyučovacej hodine sa prihlási a opýta,
- aktívne vstupuje do vyučovacieho procesu, pýta sa, zaujíma sa o ďalšie poznatky k téme, ktorá ho zaujala,
- aktívne vstupuje do výučby, diskutuje o súvislostiach, zaujíma sa o ďalšie zdroje informácií k danej téme,
- zapisuje si krátke poznámky z tabule,
- spracuje pod vedením učiteľa primerane dlhé štrukturované poznámky,
- samostatne spracováva výpisky i práce rozsiahlejšieho formátu,
- zoznamuje sa s pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi,
- pracuje so známymi pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi a podľa svojich individuálnych schopností ich samostatne používa,
- samostatne pracuje s používanými termínmi, znakmi a symbolmi, automaticky správne ich používa,
- s pomocou učiteľa vyhľadáva základné informácie v učebnici,
- samostatne vyhľadáva informácie v učebnici,
- využíva rôzne zdroje na vyhľadávanie informácií s pomocou učiteľa a rodiča,
- podľa svojich individuálnych možností za pomoci učiteľa posudzuje pravdivosť informácií, - vyhľadáva podstatné informácie a s pomocou učiteľa ich odlišuje od nepodstatných,
- aktívne využíva rôzne zdroje informácií, kriticky ich posudzuje,
- pracuje s internetom a vyhľadáva s pomocou učiteľa informácie zo známeho zdroja,
- pracuje s internetom, vyhľadáva samostatne informácie bez zadania zdroja.
- pozoruje a experimentuje podľa zadaného postupu práce, ak nevie opýta sa,
- pozoruje, experimentuje samostatne a z pozorovania dokáže vytvoriť protokol,
- posudzuje svoju prácu,
- posudzuje výsledky svojej práce a porovnáva,
- získané výsledky porovnáva, kriticky posudzuje a vyvodzuje z nich závery,
- samostatne dokáže prepájať poznatky z rôznych oblastí a predmetov,
- samostatne prepája poznatky a súvislosti medzi jednotlivými predmetmi a dokáže o nich diskutovať,
- porovnáva výsledky s ostatnými,
- diskutuje o postupoch a výsledkoch svojej práce,
- účinne používa hodnotenie a sebahodnotenie práce,
- vyvodzuje z pozorovania a experimentu závery pre svoju prácu,
- vyvodzuje závery pre využitie v budúcnosti, - posudzuje vlastné pokroky,
- kriticky vie zhodnotiť svoje výsledky,
- kriticky vie zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky,
- samostatne prezentuje svoju prácu písomne aj ústne,
- prezentuje svoju prácu, kriticky zhodnotí svoje výsledky,
- zaujíma sa o nové poznatky,
- zodpovedne pristupuje k učeniu,
- má pozitívny vzťah k učeniu,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- prejavuje záujem o preberané učivo,
- vie posúdiť vlastný pokrok a určiť prekážky v učení,
- kriticky vie zhodnotiť výsledky svojho učenia,
- hľadá zmysel učenia, zisťuje, ktorý odbor ho zaujíma viac a ktorý menej,
- prejavuje ochotu ďalej sa vzdelávať,
- vytvára si komplexnejší pohľad na svet.

e) kompetencie riešiť problémy

- uvedomuje si, rozpozná a pochopí problém,
  - pomenuje problém, rozpozná jeho podstatu a uvedomí si jeho následky,
  - vníma problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí,
  - premýšľa o príčinách vzniku problému,
  - volí správne otázky,
  - volí správne otázky a vhodné formulácie,
  - kriticky myslí.,
  - premýšľa nad problémom a naplánuje spôsob jeho riešenia,
  - navrhuje postupy riešenia problému a diskutuje o nich,
  - obhajuje vlastné postupy riešenia problému a prijíma kompromisné riešenia,
  - premýšľa o získanom poznatku,
  - premýšľa o svojich chybách,
  - používa pri riešení logické matematické a empirické postupy,
  - s pomocou učiteľa vyhľadáva informácie, ktoré vedú k vyriešeniu problému,
  - samostatne vyhľadáva informácie potrebné k riešeniu problému,
  - pri riešení problému je trpezlivý a vytrvalý,
  - pri riešení problému pracuje dôsledne,
  - vyberá možnosti riešenia problému,
  - objavuje rôzne varianty riešenia problému,
  - hľadá konečné riešenie problému,
  - sleduje vlastné pokroky pri zdolávaní problémov,
  - samostatne premyslí postup riešenia,
  - využíva pokus a omyl, skúsenosti svoje a iných,
  - využíva poznatky z praktických situácií,
  - s pomocou učiteľa rieši konkrétnu úlohu,
  - samostatne rieši menej náročné úlohy,
  - samostatne dokáže vyriešiť náročné situácie a problémy,
  - používa správne postupy pri riešení problému,
  - ak nerozumie, opýta sa učiteľa,
  - prijíma pomoc učiteľa a spolužiakov,
  - požiada, prijíma a ponúka pomoc pri riešení problémov,
  - s pomocou učiteľa zhodnotí výsledok svojej práce,
  - pochopí dôležitosť svojej práce a práce iných,
  - kriticky hodnotí a overuje výsledky riešenia a prijíma za ne zodpovednosť,
  - overuje výsledky práce,
  - hľadá cieľ a výsledok svojej práce,
  - overuje výsledky práce v praxi,
  - osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
  - aplikuje vedomosti a zručnosti v bežnom živote,
-
- aplikuje osvedčené postupy pri riešení podobných problémov,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- je zodpovedný za výsledky svojej práce,
- robí uvážlivé rozhodnutie,
- je schopný obhájiť svoje rozhodnutie,
- uvedomuje si zodpovednosť za svoje rozhodnutie,
- dokáže sa rozhodnúť, - uvedomuje si správnosť svojho rozhodnutia,
- uvedomuje si zodpovednosť za dôsledky svojho rozhodnutia,
- uvedomuje si svoje úspechy a cení si ich,
- uvedomuje si úspechy iných a uznáva ich,
- dokáže zhodnotiť prospešnosť svojej práce a práce iných.

f) kompetencie komunikatívne

- formuluje správne otázky,
  - formuluje a vyjadruje svoje myšlienky v logickom slede,
  - rozumie súvislostiam,
  - pýta sa učiteľa a spolužiakov,
  - výstižne formuluje otázky k riešeným úlohám,
  - pohotovo a správne sa vyjadruje k problému,
  - vyjadří svoj názor,
  - obhajuje svoje názory,
  - používa vhodné argumenty na obhajobu svojho názoru,
  - premýšľa o podstate informácií,
  - premýšľa o súvislostiach,
  - využíva vedomosti a zručnosti,
  - využíva svoje doterajšie vedomosti pri riešení nových úloh a problémov,
  - kriticky zhodnotí výsledok využitia svojich vedomostí,
  - aktívne počúva,
  - správne reaguje na podnety,
  - diskutuje s ostatnými dospelými a deťmi,
  - primerane argumentuje,
  - zapája sa do diskusie,
  - chápe a rozumie ostatným,
  - vie sa vcítiť do ich pocitov,
  - je tolerantný,
  - komunikuje a pýta sa,
  - vyjadruje sa ku konkrétnym problémom,
  - obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje,
  - počúva druhých,
  - počúva so záujmom,
  - porozumie druhým,
  - argumentuje pri riešení konkrétnej úlohy,
  - argumentuje svoj názor a konfrontuje ho s inými,
  - argumentuje svoje presvedčenie,
  - má dostatočnú slovnú zásobu a vie správne vyslovovať,
  - vie sa vyjadrovať nielen ústne, ale aj písomne,
  - vyjadruje sa výstižne, zrozumiteľne a slušne,
  - primerane reaguje na danú situáciu,
  - rozumie textu podľa svojej úrovne a pochopí ho,
- rozumie rôznym typom textu a iných informačných a komunikačných prostriedkov,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- premýšľa o texte , reaguje naň a tvorivo ho využíva,
- porozumie zadaniu konkrétnej úlohy,
- rozumie používaným pojmom a terminológii,
- rozumie aj rôznym typom informačných prostriedkov,
- pomocou učiteľa využíva PC a komunikačné zdroje pri výučbe,
- využíva informačné a komunikačné prostriedky pre svoje učenie a komunikáciu s okolím,
- učí sa cudzí jazyk,
- dokáže využiť poznatky z cudzieho jazyka pri konverzácii na vyučovacej hodine,
- dokáže využiť poznatky z cudzieho jazyka v situáciách bežného života,
- zapája sa do diania v triede,
- komunikuje v triede a dodržiava dohodnuté pravidlá,
- využíva získané komunikačné schopnosti k vytváraniu plnohodnotných pracovných a osobných vzťahov.

g) komunikačné kompetencie v cudzom jazyku

- rozumie hovorenému slovu adekvátne stupňu vzdelania,
- číta s porozumením texty adekvátne stupňu vzdelania a vie ich reprodukovať v cudzom jazyku ,
- rozumie a lepšie chápe spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo,
- vie riešiť každodenné komunikačné situácie adekvátne primárnemu stupňu vzdelávania, v ktorých sa žiak môže ocitnúť a vie pomôcť cudzincom vo svojej vlastnej krajine.

h) kompetencie sociálne

- dokáže pracovať v skupine,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- pozitívne ovplyvňuje vzťahy,
- aktívne počúva členov skupiny,
- dokáže riadiť prácu v skupine,
- prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov,
- spolupracuje v skupine a s pedagógmi,
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy,
- prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov,
- spolupracuje v skupine,
- s ochotou sa podieľa na skupinovej alebo tímovej práci,
- efektívne ovplyvňuje priebeh riešenia danej úlohy,
- prispieva ku spolupráci,
- dokáže prijímať nové nápady,
- sám prichádza s novými nápady a postupmi pri spoločnej práci,
- ovplyvňuje spoločnú prácu,
- podieľa sa na vytváraní príjemnej atmosféry v tíme,
- prispieva k pozitívnej a tvorivej atmosfére v pracovnej skupine,
- požiada o pomoc v prípade potreby,
- poskytne pomoc druhým,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- poskytne svoje informácie , skúsenosti a zdroje ostatným v skupine,
- má vlastný názor,
- má vlastný názor a presadzuje ho,
- má vlastný názor, ale vie ustúpiť a prijať názor iných pokiaľ je lepší,
- oceňuje pomoc,
- oceňuje skúsenosti a vedomosti iných,
- čerpá zo skúseností,
- rešpektuje ostatných členov skupiny,
- prijíma úlohy v skupine,
- diskutuje v rámci skupiny,
- chápe pravidlá komunikácie,
- prispieva do diskusie,
- vhodne diskutuje a argumentuje,
- vytvára pozitívnu predstavu o sebe samom,
- riadi svoje správanie,
- riadi svoje jednanie, ktoré vedie k sebaúcte a k sebavedomiu,
- je kamarátsky,
- ovláda svoje správanie,
- ovláda svoje správanie a je si plne vedomý dôsledkov za nevhodné správanie,
- vie , že urobil chybu,
- snaží sa chybu napraviť,
- vie sa ospravedlniť, uznať a napraviť chybu.

i) kompetencie občianske

- je ochotný pomôcť,
- je tolerantný k sebe a k iným,
- rešpektuje presvedčenie druhých ľudí,
- rešpektuje a je rešpektovaný vrstovníkmi,
- je schopný prijať a ponúknuť spoluprácu,
- vie oceniť prínos ostatných,
- odmieta hrubé zaobchádzanie a nespravodlivosť,
- uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti násiliu, chráni slabších,
- uvedomuje si nebezpečenstvo vyplývajúce z negatívnych javov,
- rešpektuje dohodnuté spoločenské pravidlá,
- uvedomuje si dôsledky pri porušovaní pravidiel,
- odmieta porušovanie pravidiel,
- chápe základné pravidlá spoločnosti,
- správa sa podľa pravidiel spoločnosti,
- práva sa v súlade s morálnym kódexom,
- pod vedením učiteľa sa zoznamuje so svojimi právami a povinnosťami,
- je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školy,
- je si vedomý jedinečnosti svojej osobnosti a osobností ostatných,
- je schopný vcítiť sa do situácie svojich vrstovníkov a ostatných ľudí,
- poskytne podľa svojich možností účinnú pomoc,
- vie pomoc iných oceniť. Správa sa zodpovedne v krízových situáciách
- rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia,
- rozhoduje sa v konkrétnych situáciách v prospech druhých.

j) kompetencie pracovné

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- pracuje podľa návodu,
- pracuje hospodárne,
- samostatne a bezpečne používa materiály a pomôcky,
- rozvíja svoje zručnosti pri práci s materiálom a pomôckami,
- vyhodnocuje možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a pomôckami,
- pozná a dodržiava bezpečnostné a hygienické zásady pri práci,
- učí sa s pomocou učiteľa reagovať na zmenené pracovné podmienky,
- dodržiava zásady bezpečnosti,
- používa vhodné metódy práce, ktoré vedú k cieľu,
- zodpovedne plní dané úlohy,
- pristupuje zodpovedne k výsledkom práce ostatných,
- dokáže zhodnotiť význam výsledkov práce,
- zoznamuje sa s rôznymi výrobnými postupmi,
- robí rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a profesijnom zameraní.

k) starostlivosť o zdravie a rozvoj pohybových schopností

- vytvára si správne pohybové návyky v základných lokomóciách a športových hrách,
- zapája sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej činnosti,
- riadi sa princípmi fair-play,
- riadi sa pravidlami správnej životosprávy,
- vytvára si návyk k celoživotnému športovaniu.

Kompetencie, ktoré preferuje škola v oblasti výchovy

a) uznanie individuálnych rozdielov a schopností

- odcudzujú prejavy rasizmu a šikanovania,
- vie oceniť rozmanitosť ľudí, ich záujmov a názorov,
- pomáha akceptovať žiakov s poruchami učenia a zdravotnými oslabeniami,

b) pomoc a spolupráca

- vie prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- spolupracuje s každým členom skupiny,
- vie uprednostniť záujmy druhých prípadne skupiny pred vlastnými záujmami,
- vie sa vcítiť do prežívania druhého, je empatický, -
pomáha rozvíjať spoluprácu medzi rodičom, žiakom a učiteľom,

c) sloboda a zodpovednosť

- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- vie primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- poznajú a dodržiavajú svoje práva a povinnosti,

d) pozitívna motivácia

- pri motivácii využívať predovšetkým pozitívnu motiváciu (pochvalu, povzbudenie, ocenenie práce, uznanie, vyjadrenie dôvery, presvedčenia v úspešnosť žiaka, vieru v jeho schopnosti a pod.),
- dať žiakovi šancu doučiť sa,
- chybu vnímať ako súčasť učenia poukazovať na využitie získaných poznatkov.

Strategické ciele v oblasti vzdelávania a výchovy žiakov

Strategický cieľ č. 1: Skvalitňovaním výchovno-vzdelávacieho procesu zlepšiť učebné výsledky žiakov.

Špecifický cieľ č.1: Zvýšiť úroveň informačnej gramotnosti žiakov školy

Dôraz klásť na: Zvyšovanie efektívnosti vyučovania využívaním moderných a inovatívnych stratégií (metód, foriem a prostriedkov)

Dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech, na vyučovaní uplatňovať moderné aktivizujúce a inovatívne metódy (zážitkové učenie, vyučovanie s využitím IKT, skupinové a problémové vyučovanie, bádateľské a praktické vyučovanie, rovesnícke vzdelávanie, besedy, vyučovanie v autentickom prostredí, tematické vychádzky, exkurzie, hodiny v múzeu, v knižnici a i.), zvýšenú pozornosť venovať motivácii žiakov. Rozvíjať najmä tvorivý prístup žiakov k osvojovaniu si nových poznatkov a viac sa zameriavať na individuálne rozvíjanie ich osobného potenciálu

- **Rozvíjanie informačnej gramotnosti** žiakov školy v práci s informačno-komunikačnými technológiami za účelom skvalitnenia ich procesu učenia sa a výsledkov učenia priamo na vyučovacích hodinách.

Na vyučovacích hodinách organizovať činnosť žiakov tak, aby sa učili informácie vyhľadávať, kriticky ich hodnotiť, selektovať, ďalej spracovávať, interpretovať a efektívne ich využívať v ďalšom procese učenia sa a pri rozvíjaní svojich kompetencií.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- **Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti vo všetkých predmetoch** - získať informácie z rôznych informačných zdrojov, vedieť s nimi pracovať a efektívne ich sprostredkovať iným v priamom styku alebo prostredníctvom technológií.

Na vyučovacích hodinách organizovať činnosť žiakov tak, aby bol vytvorený dostatočný priestor na aktivitu, samostatnosť, tvorivosť, klásť dôraz na čítanie s porozumením, rozvíjať u žiakov komunikáciu v materinskom jazyku, dbať na kultúrny ústny a písomný prejav a vystupovanie, pravidelne získať spätnú väzbu o úrovni čitateľskej gramotnosti žiakov prostredníctvom testov.

- **Rozvíjanie finančnej gramotnosti** žiakov vo všetkých predmetoch - rozvíjať finančnú gramotnosť žiakov v zmysle Národného štandardu finančnej gramotnosti vo všetkých vyučovacích predmetoch využitím inovatívnych vyučovacích metód. Rozvíjať logické a kritické myslenie žiakov.

Špecifický cieľ č.2: zabezpečiť prípravu žiakov v cudzích jazykoch

- Pokračovať vo vyučovaní cudzieho jazyka (ANJ) s cieľom zlepšiť kvalitu komunikácie v cudzom jazyku, a to kvalifikovaným personálnym obsadením, využitím jazykového laboratória, moderných vyučovacích metód. Zabezpečiť vyučovanie druhého cudzieho jazyka od 7. ročníka (z ponuky - NEJ,ŠJ), a to kvalifikovaným personálnym obsadením, posilnením vyučovania cudzieho jazyka prostredníctvom voliteľných hodín v ŠkVP a krúžkov, využitím jazykovej učebne, moderných vyučovacích metód, participáciou na medzinárodných projektoch etwinning, organizovaní projektových dní v anglickom jazyku, organizovaním hodín so zahraničnými lektormi.

Špecifický cieľ č. 3: Vytvárať podmienky na inkluzívne vzdelávanie

Zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno–vzdelávacími potrebami, a to úzkou spoluprácou medzi výchovným poradcom, školským špeciálnym pedagógom a asistentom učiteľa, triednymi učiteľmi a učiteľmi jednotlivých predmetov, CPaP vo Zvolene a v Kremnici a individuálne pristupovať k uvedenej skupine žiakov.

Škola vytvorí podmienky pre vzdelávanie učiteľov v tejto oblasti.

Špecifický cieľ č. 4: Podporovať rozvoj špecifických nadaní žiakov (športových a intelektových).

Organizovať športové kurzy (lyžiarsky, plavecký) podporovať športovú záujmovú činnosť žiakov formou krúžkov (futbalový, športový, tanečný a i.).

Podporovať a rozvíjať technickú, estetickú, čitateľskú, matematickú, prírodovednú a inú záujmovú činnosť žiakov, rozvíjať komunikáciu žiakov v cudzom jazyku (anglický, nemecký, španielsky) zapájať sa do projektov a krúžkovej činnosti, zapájať žiakov do vedomostných olympiád, súťaží a korešpondenčných seminárov a projektov z rôznych oblastí.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Špecifický cieľ č.5: Viest' a vychovávať žiakov k úcte a hrdosti ku svojmu regiónu a krajine, k tolerancii a prosociálnemu správaniu a k demokratickému občianstvu.

Začleniť významné prvky regiónu do výchovno-vzdelávacieho procesu, viesť žiakov k poznávaniu ľudových tradícií, zvykov a významných udalostí svojej obce a regiónu, k úcte k histórii regiónu i krajiny, hrdosti k národu aj vo vyučovaní výchovných predmetov a v záujmovej a mimoškolskej činnosti. Podporovať prácu školského parlamentu.

Špecifický cieľ č.6 : Získavať spätnú väzbu o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu a prijímať opatrenia .

Systematickým hodnotením a kontrolou výchovno-vzdelávacích výsledkov, spolupracou so zástupcami riaditeľa školy, metodickými združeniami a predmetovými komisiami, spolupracou s orgánmi školskej samosprávy – radou školy a ostatnou rodičovskou verejnosťou, vytváraním priestoru na vzájomné hodnotenie a sebahodnotenie žiakov a vedením ich k tímovej práci, spolupráci a pomoci monitorovať úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu. Podporovať menej úspešných žiakov prostredníctvom NP POP 3.

Strategický cieľ č. 2 : Prácou školy prispieť k formovaniu zdravého životného štýlu žiakov ako predpokladu ich kvalitného a úspešného života.

Pripravovať žiakov na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti a priateľstva, zamerať výchovu na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám (predchádzať šikanovaniu žiakov), zameriavať sa na rozvíjanie ich osobnosti v oblasti hodnôt a postojov. Viest' ich k sebareflexii.

Venovať pozornosť výchove zameranej na zdravý životný štýl a posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu (prevencia všeobecnej a sociálnej patológie, multikultúrna výchova, výchova k manželstvu a rodičovstvu, dopravná výchova, environmentálna výchova, programy ochrany života a zdravia, školy v prírode, separovaný zber odpadu, zber druhotných surovín a pod.).

Formovať a rozvíjať osobnosť žiaka mimoškolskými aktivitami (zapájanie žiakov do realizácie projektov, podpora rovesníckych skupín, rozvíjanie informačného systému a kariérového poradenstva pre žiakov II. stupňa, organizovanie kurzu spoločenských tancov a i.).

Strategický cieľ č. 3 : Zvyšovať kultúru školy .

Vytvárať vhodné podmienky na prácu školy, rešpektovaním a zvnútornením hodnôt školy a každodennou prácou vytvárať pozitívne pracovné prostredie, budovať svojou prácou a správaním dobré medzil'udské vzťahy, podieľať sa na zvyšovaní estetického prostredia školy. Kultúrou školy výchovne vplývať na žiakov ako vzorom pri budovaní ich rebríčka hodnôt.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Strategický cieľ č.4: Zabezpečiť komplexnú výchovu a vzdelávanie žiakov vzájomnou spoluprácou školy, rodiny a inštitúcií.

Pokračovať v rozvinutej spolupráci s radou školy, spolupracovať s rodičmi žiakov a viac ich zapájať do života školy a s verejnosťou zo širšieho okolia školy. Zabezpečiť pravidelnú informovanosť rodičov verejnosti o učebných výsledkoch žiakov a činnosti školy formou rodičovských združení, individuálnych pohovorov, prostredníctvom internetovej žiackej knižky, webového sídla školy, príspevkami o činnosti školy v miestnej a regionálnej tlači a i., otvoriť školu širšej verejnosti realizovaním projektov, posilniť dôveru žiakov a rodičov ku škole, zvýšiť morálny kredit školy, viac si nakloniť verejnosť.

Zvýšenú pozornosť venovať komunikácii s rodičmi v oblasti dochádzky do školy a zodpovednej prípravy žiakov na vyučovanie. Organizovať otvorené hodiny, prezentačné aktivity školy, spoločné aktivity žiakov, rodičov a pedagógov.

Prehľbovať spoluprácu s inštitúciami podieľajúcimi sa na vzdelávaní a výchove žiakov školy, so zriaďovateľom s poradenskými zariadeniami a ďalšími kultúrnymi a spoločenskými organizáciami a občianskymi združeniami v obci a v širšom okolí.

4.Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečuje nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Obsah nižšieho stredného vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí:

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FÝZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Prierezové témy

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Prierezové témy sa budú svojím obsahom a výchovným zameraním premietat' do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňať ich, prepájať ich obsah s aktuálnym dňaním v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Výstupom bude vypracovanie projektu k danej problematike.

Prierezové témy
Osobnostný a sociálny rozvoj
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
Environmentálna výchova
Mediálna výchova
Multikultúrna výchova
Ochrana života a zdravia

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňaním v spoločnosti.

Prierezové témy sa budú realizovať ako súčasť vyučovacích predmetov, prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov a kurzov. Výstupom bude vypracovanie projektu k danej problematike. K realizácii konkrétnych prierezových tém bude dochádzať formou :

- integrovaného vzdelávania v rámci vhodných učebných predmetov,
- blokového vyučovania,
- tvorby projektov a ochranárskych aktivít,
- organizovania kurzov a školských konferencií,
- organizovania cvičení, exkurzií, výletov, hier a praktických hodín v teréne,
- organizovania prednášok, besied, kvízov,
- aktívnej činnosti žiackeho parlamentu,
- praktických aktivít s rodičmi,
- vysielania školského rozhlasu,
- aktívnej činnosti koordinátorov (environmentálnej výchovy, multikultúrnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu),
- projektami (zdravá škola, prevencia drogových závislostí, školská knižnica, ľudské práva).

Prierezové témy sú dôležitým prvkom základného vzdelávania, vytvárajú príležitosti pre individuálne uplatnenie žiakov, pre ich vzájomnú spoluprácu a prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prierezové témy riešia aktuálne problémy súčasného sveta a budú sa prelínať cez jednotlivé vzdelávacie oblasti. V prierezových témach dochádza k prepojeniu životných - kľúčových kompetencií a významných predmetových (odborných) kompetencií.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj žiaka sa orientuje na samotného žiaka, odráža jeho osobnosť, individuálne potreby a zvláštnosti. Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie ich osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne študijný rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov :

- sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru,
- preberanie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie,
- schopnosť uplatňovať svoje práva,
- rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov. Pri jej realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy:

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.

Tematické okruhy tejto prierezovej témy :

- rozvoj osobnosti, sebaopoznanie a seba pochopenie,
- získanie a udržanie si osobnostnej integrity,
- schopnosť pestovať a rozvíjať kvalitné medziľudské vzťahy,
- rozvíjanie sociálnych spôsobilostí potrebných pre osobný a sociálny život a spoluprácu,
- vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove,
- kreativita,
- prevencia sociálno – patologických javov – šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Základom nižšieho stredného vzdelania (2. stupeň základnej školy) je medzipredmetový prístup pri osvojovaní znalostí a osobitostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu má výrazne interdisciplinárny charakter, pretože sa dotýka všetkých oblastí a etáp ľudského života. Integruje v sebe pedagogické, biologické, psychologické i sociologické poznatky a aspekty o dospievaní, sexualite, o sociálnych vzťahoch a ich hodnote v ľudskom živote.

Ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu sú zamerané tak, aby prispievali k výchove celej osobnosti dospievajúceho dievčaťa a chlapca, aby boli schopní poznávať a chápať mravné, sociálne, psychologické a fyziologické zvláštnosti ľudských jedincov podľa pohlavia, a tak vytvoriť optimálne medziľudské vzťahy s ľuďmi svojho a opačného pohlavia.

V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania je možné navrhovaný cieľ dosiahnuť prostredníctvom plnenia nasledovných čiastkových cieľov:

- pomáhať žiakom v procese sebauvedomovania a sebaúcty, rozvíjania tolerancie a zodpovednosti ako základných podmienok humánnych vzťahov medzi pohlaviami,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- dať žiakom ucelený etický systém, ktorý im osobne umožní osvojiť si spoločensky žiaduce a eticky správne postoje, názory a presvedčenie, aby vedeli správne hodnotiť vzťahy medzi pohlaviami, vzťahy v manželstve a v rodine,
- viesť žiakov k pochopeniu lásky ako základnej zložky sexuality,
- pripraviť žiakov na zodpovedné rozhodovanie v kritických oblastiach psychosexuálneho vývinu na základe mravných a všeobecne platných hodnôt a noriem,
- prispievať k prehĺbeniu poznatkov o sexuálnom rozmere nášho života a k jeho pochopeniu, v tomto procese sú podstatné city, hodnoty a kultivovaná komunikácia,
- sprostredkovať žiakom základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách v puberte,
- v týchto súvislostiach dať žiakom aj primerané informácie o anatómii a fyziológii rozmnožovacieho ústrojenstva ženy a muža, priblížiť im proces rozmnožovania,
- vnútro maternicový vývin plodu vrátane priebehu gravidity a pôrodu,
- vysvetliť žiakom význam plánovaného rodičovstva, význam harmonickej a zdravej rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa, zásady rodinnej výchovy,
- práva a povinnosti rodičov a detí, zoznámiť ich s medzinárodnými konvenciami o právach dieťaťa a s Deklaráciou práv dieťaťa,
- vysvetliť žiakom možné riziká predčasných a rizikových sexuálnych aktivít, vrátane nežiaducej gravidity, interrupcie, pohlavných chorôb a nákazy HIV/AIDS,
- zoznámiť žiakov s metódami plánovaného rodičovstva – prirodzené ekologické metódy plánovaného rodičovstva založené na poznaní zákonitostí plodnosti ženy a rôzne metódy antikoncepcie, ich pozitívny či negatívny vplyv na zdravotný stav a vzájomný vzťah medzi mužom a ženou, či životné prostredie,
- vysvetliť žiakom nebezpečenstvo zneužívania drog pre reprodukčné zdravie a možnosti nákazy HIV/AIDS,
- naučiť žiakov odolávať negatívnym vplyvom rovesníckych skupín, rôznym médiám, ale naučiť ich aj aktívnej obrane pred možným sexuálnym zneužitím,
- rozvíjať u žiakov kritické myslenie pri hodnotení mediálnych produktov ponúkajúce rôzne životné štýly, modely správania sa muža a ženy i komercializáciu ľudskej sexuality,
- naučiť žiakov potrebným sociálnym zručnostiam, asertívnemu správaniu a empatie.

V týchto súvislostiach im zdôrazniť význam sebaovládania a sebadisciplíny pri vytváraní kvalitných a rovnocenných medziľudských vzťahov. V programe nižšieho stredného vzdelávania je ťažisko vyučovania výchovy k manželstvu a rodičovstvu vo vzdelávacej oblasti človeka a hodnoty prostredníctvom predmetov etická výchova a náboženská výchova. Učiteľ etickej výchovy dôsledne realizuje výchovu k manželstvu a rodičovstvu v súlade so ŠkVP. Biologický aspekt výchovy k manželstvu a rodičovstvu sa realizuje vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda v predmete biológia a spoločenskoobčiansky aspekt v oblasti Človek a spoločnosť cez predmet občianska náuka. Pri vhodných témach sa aplikuje aj v iných učebných predmetoch, ako napr. slovenský jazyk a literatúra (oblasť Jazyk a komunikácia), či telesná výchova (oblasť Zdravie a pohyb). Výchova k manželstvu a rodičovstvu je ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov, preto sa dá pri relevantných témach aplikovať aj v ostatných učebných predmetoch.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova v základnom vzdelávaní vychádza z komplexného chápania vzťahu človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a pochopenie nevyhnutného

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, vzájomné prepojenie aspektov ekologických, ekonomických a sociálnych.

Ciele prierezovej témy :

- v oblasti vedomostí a zručností:
  - rozvoj spôsobilostí a postojov žiaka k životnému prostrediu, schopnosť chápať,
  - analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím,
  - pochopenie súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
  - rozvoj spolupráce pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
  - pochopenie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
  - zhodnotenie objektívnosti a závažnosti informácií o stave životného prostredia a schopnosť komunikovať o nich, zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
  - využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácií o stave životného prostredia ako aj prezentácii vlastnej práce.
- v oblasti postojov a hodnôt:
  - vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
  - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a k ich prostrediu,
  - podporovať aktívny prístup k tvorbe a k ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
  - posilňovať pocit zodpovednosti k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
  - prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém smerom k životnému prostrediu,
  - schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode, k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Témy sa budú prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami a ciele sa budú plniť aj prostredníctvom Environmentálneho programu školy.

Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa poskytne ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí žiakov pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. Zdôrazňuje pochopenie k objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky s poukazaním na princípy udržateľnosti rozvoja.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných.

Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry , vychádzky do terénu ,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- IKT – vyhľadávanie informácií a ich spracovávanie do projektov.

Mediálna výchova

Mediálna výchova v základnom vzdelávaní ponúka základné poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a prácu s médiami. Má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získavanie schopností prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Ciele prierezovej témy :

- naučiť žiakov zaobchádzať s rôznymi druhmi médií a s ich produktmi,
- naučiť žiakov kritického výberu a selektívneho využívania médií a ich produktov,
- z mediálne šírených posolstiev vyberať hodnotné, ktoré pozitívne ovplyvnia a formujú osobnostný a profesijný rast,
- uvedomenie si negatívnych mediálnych vplyvov na osobnosť a naučiť sa ich eliminovať,
- vytvorenie si vlastného názoru na médiá, na základe prijímaných informácií,
- schopnosť analyzovať ponúkané informácie, posúdiť ich vierohodnosť,
- vedieť sa orientovať v mediálnej ponuke a vybrať si z nej informácie od vzdelávania až po naplnenie voľného času.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťami rôznych kultúr – tradíciami a hodnotami.

Na pozadí tejto rozmanitosti si budú môcť lepšie uvedomiť svoju vlastnú kultúru, tradície a hodnoty. Prostredníctvom nej sa u žiakov rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociálnych a kultúrnych rozmanitostí.

Hlboko sa dotýka medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou. Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrozmanitejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia musí zabezpečiť takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní aj žiaci kultúry minoritnej .

Multikultúrna výchova bude začlenená do humanitných a spoločensko - vedných predmetov a pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Ciele prierezovej témy :

- podpora všeobecnej citlivosti žiaka voči kultúrnym dielam človeka, voči vyjadrovacím prostriedkom kultúry,
- rozvoj schopnosti žiaka vnímať rôzne možnosti tvarov, zvukov, farieb a rozvojom schopnosti diskutovať o nich,
- rozvoj chápania rôznych kultúrnych vzorov svojho okolia ,
- rozvoj všeobecnej schopnosti empatie a porozumenia pre druhých,
- rozvoj motivácie a schopnosti pre prácu v kolektíve.

Ochrana života a zdravia

Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte a pohybe v prírode.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- morálnou – tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia,
- odbornou – umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- psychologickou – pôsobí na proces adaptácie v záťažových situáciách,
- fyzickou – tvorí predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž.

Na záver štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií,
- z poskytnutia predlekárskej prvej pomoci,
- zvládnutia základných činností pri pohybe a pobyte v prírode,
- na zvýšenie psychickej a fyzickej pripravenosti pre prípad vzniku mimoriadnych situácií.

Ochrana života a zdravia sa bude realizovať prostredníctvom :

- jednotlivých učebných predmetov,
- samostatných organizačných foriem vyučovania – účelové cvičenie v trvaní 4 hodín
- 1x ročne teoretickou prípravou a 4 hodín 2x ročne praktickou realizáciou účelových cvičení,
- záujmovou činnosťou žiakov,
- kurzami poskytovania prvej pomoci.

Ciele prierezovej témy :

Príprava jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza so zameraním na zvládnutie:

- situácií, vzniknutých vplyvom priemyselných, ekologických, dopravných havárií, živelných pohrôm a prírodných katastrof,
- situácií, ktoré vznikajú pri pobyte v prírode,
- poskytnutia prvej pomoci,
- teoretických vedomostí, praktických poznatkov a zručností v ochrane svojho zdravia a zdravia iných.

5. Rámcové učebné plány

ISCED 2

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským, platný pre 5.-9. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník (skratka)	5.	6.	7.	8.	9.	Min. počet hodín	Počet hodín v ŠkVP	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra (SJL)	5	5	4 +1	5	5	24	2	25
	Čitateľská gramotnosť	+1							
	anglický jazyk (ANJ)	3 +1	3 +1	3	3	3	15	2	17
	Španielsky/Nemecký jazyk (SJ), (NEJ)			+2	+2	+2	0	6	6
Matematika a práca s informáciami	matematika (MAT)	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	5	21	4	24
	informatika (INF)	1	1	1	1	-	4		4
Človek a príroda	fyzika (FYZ)		2	1	2	1 +1	6	1	6
	chémia (CHE)			2	2	1 +1	5	1	6
Človek a spoločnosť	biológia(BIO)	2	1 +1	2	1	1 +1	7	2	9
	dejepis (DEJ)	1	1	1	1	2	6		7
	geografia (GEG)	2	1 +1	1	1	1	6	1	7
	občianska náuka (OBN)		1	1	1	1	4		5
Človek a svet práce	technika (THD)	1	1	1	1	1	5		5
Umenie a kultúra	hudobná výchova (HUV)	1	1	1	1		4		4
	výtvarná výchova (VYV)	1	1	1	1	1	5		5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova (TŠV)	2	2	2	2	2	10		12
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova (ETV/NBV)	1	1	1	1	1	5		5
	základ	24	25	26	27	25	127		
	Voliteľné (disponibilné hodiny)	3	4	4	3	5	19		
	spolu	27	29	30	30	30	146		147

Poznámky:

- Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
- Rozdelenie hodinových dotácií do ročníkov je v kompetencii školy. Rozdelenie vzdelávacích štandardov v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu zodpovedá rozdeleniu hodín učebnom pláne školy. Škola pri tvorbe učebného plánu dodržiava zásadu vekuprimeranosti.
- Vyučovacia hodina trvá 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
- Prvý cudzí jazyk – anglický jazyk sa vyučuje ako povinný vyučovací predmet od prvého po deviaty ročník.
- Z rámca voliteľných hodín bude škola ponúkať žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: španielsky jazyk, nemecký jazyk, konverzácia v anglickom jazyku podľa záujmu žiakov, a to 2 vyučovacie hodiny týždenne. V prípade nízkeho počtu záujemcov o daný predmet sa žiakovi ponúkne na výber s ostatných dvoch alternatív.
- Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk, informatika, svet práce a technika sa triedy delia na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- f) Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. (Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.) Ak si žiak vyberie predmet etická, alebo náboženská výchova, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
- Vyučovací predmet telesná výchova a športová výchova 1. – 4. ročníku sa vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25.
- Žiaci v 5. a 6. ročníku sa budú na hodinách TSV spájať a budú sa deliť na skupiny chlapcov a dievčat. Hodiny TSV budú prebiehať súbežne pre obidva ročníky
- Žiaci 8.roč. sa na TSV budú deliť na skupiny chlapcov a dievčat.
- Žiaci 7. – 9. ročníka sa nebudú deliť na skupiny chlapcov a dievčat, budú na hodinách TSV spolu v jednej skupine. Hodiny TSV nebudú prebiehať súbežne pre obidva ročníky.
- Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, sú do skupín spájani aj žiaci rozličných ročníkov.
- Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti (5. až 9. ročník).
- Pri prestupe žiaka škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojim vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- Podľa tohto učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik pre výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Využitie disponibilných hodín

Pri stanovení výstupov v školskom vzdelávacom programe sa bude vychádzať zo **vzdelávacích štandardov**, ktoré boli vymedzené v štátnom vzdelávacom programe a sú záväzné pre všetkých žiakov školy.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí:

- obsahový štandard
- výkonový štandard

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania a výkonová časť určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať.

Disponibilné hodiny sú v rámci učebného plánu školy v 5. – 9. ročníku použité na zvýšenie minimálnej hodinovej dotácie predmetov slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, španielsky jazyk, nemecký jazyk, matematika, biológia, geografia, fyzika, chémia. Na základe toho sme upravili kvalitu výkonu nasledovným spôsobom:

Zmena kvality výkonov:

- *anglický jazyk*

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne.

(v 5. ročníku – 1 hodina týždenne, v 6. ročníku - 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre anglický jazyk.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- projektové témy na záver každej lekcie,
- počúvania s porozumením,
- čítania s porozumením,
- písomného a ústneho prejavu

- *španielsky jazyk*

Vo vyučovacom predmete španielsky jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 7. ročníka.

(v 7. -9. ročníku – 2 hodiny týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre španielsky jazyk.

- *nemecký jazyk*

Vo vyučovacom predmete nemecký jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 4 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 7. ročníka.

(v 7. – 9.ročníku – 2 hodiny týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín,).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre nemecký jazyk.

- *slovenský jazyk a literatúra*

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodiny týždenne v 7. ročníku – navýšené z počtu disponibilných hodín.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

7. ročník

- počúvania s porozumením,
- čítania s porozumením,
- písomného a ústneho prejavu

- *matematika*

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 4 hodiny týždenne.

(v 5. – 8. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre matematiku.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

5. ročník:

- riešenia úloh rozvíjajúcich špecifické myslenie,
- riešenia slovných úloh – čítanie s porozumením,
- riešenia aplikačných úloh.

6. ročník:

- riešenia slovných úloh s desatinnými číslami z praxe,
- riešenia úloh z oblasti kombinatoriky,
- riešenia slovných úloh z praxe.

7. ročník:

- riešenia slovných úloh so zlomkami z praxe – čítanie s porozumením,
- riešenia slovných úloh z oblasti finančníctva a bankovníctva – finančná gramotnosť,
- práce s tabuľkami a diagramami,
- riešenia úloh z praxe zameraných na pomer, priamu a nepriamu úmernosť – čítanie s porozumením.

8. ročník:

- precvičovania matematických operácií
- riešenia aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- rozvíjania čitateľskej gramotnosti
- riešenia slovných úloh
- rysovania

- *biológia*

Vo vyučovacom predmete biológia sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 6. a 9. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre biológiu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

6. ročník:

- vychádzky do prírody,
- praktické pozorovanie a poznávanie prírodnín,
- prezentácie vlastných prác z tematických celkov,
- prehĺbenie poznatkov z tematických celkov Život s človekom a v ľudskej spoločnosti, základná štruktúra života – bunka, Vnútoraná stavba tela a rastlín, húb a bezstavovcov.

9. ročník:

- praktických aktivít,
- tvorby projektov,
- regionálnych osobitostí prírodných spoločenstiev,
- prírodovednej gramotnosti.

- *geografia*

Vo vyučovacom predmete geografia sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 6. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre geografiu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- praktických činností s mapou a glóbusom,
- čítania obsahu mapy a práca s obrysou mapou Ázie a Afriky,
- ochrany prírody a prírodných pamiatok,
- tvorby obrazových materiálov, projektov a prezentácií.

- *chémia*

Vo vyučovacom predmete chémia sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 9. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre chémiu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- praktických aktivít,
- upevňovania manuálnych zručností žiakov,
- tvorby projektov a prezentácií,
- prírodovednej gramotnosti.

- *fyzika*

Vo vyučovacom predmete fyzika sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 9. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre fyziku.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- praktických zručností pri jednoduchých experimentoch (elektrika, magnetizmus),
- aplikácia teoretických vedomostí v každodennom živote,
- tvorby projektov a prezentácií,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- riešenie aplikačných úloh.

h) *nové vyučovacie predmety* – vytvorené nové učebné osnovy ŠkVP:
Čitateľská gramotnosť – 5. ročník – 1 hodina týždenne

Cieľom školského vzdelávacieho programu je efektívnejšie vzdelávanie zavádzaním nových, alternatívnych foriem výučby – interaktívne, zážitkové učenie, projektové vyučovanie, s dôrazom na vedomosti a zručnosti žiakov ako aj na rozvoj pamäte a výchovnej zložky vzdelávania. Škola poskytne žiakom nielen kvalitné vzdelávanie, ale aj bohatú záujmovú činnosť, ktorej cieľom je naučiť žiakov účelne a zmysluplne využívať voľný čas. Jedným z cieľov školy je dosiahnuť väčšiu zainteresovanosť a angažovanosť rodičov a ich zvýšený záujem o dianie v škole. Sme si vedomí toho, že ak má byť škola úspešná, musia sa rodičia stať prirodzenými a potrebnými partnermi školy, ktorých názory, pripomienky a požiadavky budú rešpektované.

III. Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania je v podmienkach školy cielene rozvíjať kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárnym vzdelávaním poskytujeme východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Čiastkové vzdelávacie ciele špeciálnych tried

Vyučovanie v špeciálnych triedach je zamerané hlavne na pracovné vyučovanie, v rámci ktorého žiaci nadobudnú praktické zručnosti v rôznych oblastiach, ktoré im umožnia ľahšie začlenenie sa medzi ostatnú populáciu. Získané zručnosti a návyky dokážu uplatniť pri ďalšom vzdelávaní, prípadne v domácnosti.

Na vyučovaní vedíme žiakov ku kooperatívnejmu učeniu a správaniu. Počas celého vzdelávania vedíme žiakov k nadobúdaniu sociálnych zručností. Na vyučovaní primerane využívame IKT, učíme žiakov pracovať s počítačom a internetom. Formou individuálnych vzdelávacích programov umožňujeme socializáciu žiakom s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia. Vo vyučovacom procese žiakom pomáha asistent učiteľa.

2 . Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

Dĺžka vzdelania	prípravný ročník + 9 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou“ <ul style="list-style-type: none"> • „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. • „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v odbornom učilišti

3. Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

(a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakolko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- je schopný vyjadriť svoj názor a obhájiť ho,
- rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne,
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých,
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- preberá spoluzodpovednosť za seba aj za činnosť skupiny,
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy,

(b) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti,
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,

(c) kompetencie (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
- využíva rôzne možnosti zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- získané vedomosti dokáže uplatniť v rozličných situáciách a podmienkach,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,

(d) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- dokáže popísať problém, skúša viaceré možnosti riešenia problému,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc,

(e) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí,
- má v úcte život svoj a aj iných a chráni ho,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,

– je tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom, k ich kultúre a vierovyznaniu,

(f) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže pomenovať základné druhy umenia,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka, rešpektuje vkus iných ľudí,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície, – má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

4. Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6. Rámcové učebné plány

ISCED 1 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským
--

Štátny vzdelávací program/školský vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		Prípr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7+1	6+1	6+1	5+1	5+1	5+1	58+6
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	39+9
	informatika						1	1	1+1	1+1	1+1	5+3
Človek a príroda	vecné učenie	1+1	1+1	1+1	1+1							4+4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2+1	2+1	3				7+2
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1+1	2+1	3+1	4	4	4	4	4	4	31+3
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	20+10
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán.
- Vyučovacia hodina má 45 minút. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môžeme uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom asistenta učiteľa.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s počtom žiakov podľa triedy. Vyučujú sa spoločne chlapci a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov, čo je vlastne aj v rámci triedy. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spoločne pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka.
- Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- Vyučovacie predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Vyučovacie predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Záujem o náboženskú výchovu alebo etickú výchovu si rodičia uplatňujú podaním písomnej prihlášky riaditeľovi školy. Predmet sa vyučuje v skupinách
- Disponibilné hodiny učebného plánu sú použité na posilnenie povinných predmetov – matematika, telesná a športová výchova, informatika, pracovné vyučovanie, slovenský jazyk, vlastiveda, vecné učenie.

7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní:

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie. ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

IV. Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je:

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.
-

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania	prípravný ročník + 10 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou“ a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

3. Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov so **stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu
- je schopný vyjadriť svoj názor, – uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

4. Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6. Rámcové učebné plány

ISCED 1 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským
---

		Štátny vzdelávací program/školský vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník												
		Prípr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2+1	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	28+10
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2+1	2+1	2+1	2+1	31+4	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1					8+7	
Matematika a práca s informáciami	matematika	2+1	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	31+11	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	22+10	
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42	

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a počet vyučovacích hodín je presne určený.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

- V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov.
- Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- Vyučovacie predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Vyučovacie predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
- Predmety pracovné vyučovanie a telesná a športová výchova sa vyučujú podľa zloženia triedy.
- Disponibilné hodiny učebného plánu sú použité na posilnenie povinných predmetov - slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, matematika, telesná a športová výchova (upevňovanie, utvrdenie a zhrnutie učiva)

7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní:

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

V. Vzdelávací program pre žiakov s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom primárneho vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je:

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania	prípravný ročník + 10 rokov
Forma štúdia	denná formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Spôsob ukončenia štúdia	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou“ a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

3. Profil absolventa

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností. Čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...). Mať vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí. Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...).

Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov) . Absolvent programu primárneho vzdelávania disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorené mu slovo (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

4. Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDEBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6. Rámcové učebné plány

ISCED 1	
Rámcový učebný plán pre žiakov s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským	

Štátny vzdelávací program/školský vzdelávací program													
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1+	1	1	1	1+	1+	1+	15+7
Matematika a práca s informáciami	matematika	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2	2	2	2	22+7
	informatika								0,5	0,5	0,5	0,5	2+2
Človek a príroda	vecné učenie	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	11+11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská vých./náboženstvo								1	1	1	1	4

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5 +0,5	2,5 +0,5	2,5 +0,5	2,5 +0,5	27+2
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Základ		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192
Voliteľné (disponibilné) hodiny													
		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28
Spolu: základ + voliteľné hodiny		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre tento učebný plán.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
- Predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne sa vyučujú ako jednogodinové každý druhý týždeň.
- Organizácia vyučovania je vlastná, t.j. prihliada sa na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením a teda vyučovacie hodiny sa členia do kratších časových celkov so zaradovaním častejších prestávok.
- V tomto variante pracujeme výlučne podľa IVP. Tieto vytvárame pre každé dieťa zvlášť a hodnotíme ich raz za 3 mesiace, kedy nadväzne vypracovávame ďalší plán. Plány vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s rodičmi (lekárske správy a odporúčania od odborných lekárov), asistentom učiteľa, prípadne osobným asistentom dieťaťa. Práca učiteľa i v tomto variante je veľmi náročná a vyžaduje si plne kvalifikovaný personál, ktorý naša škola má.
- V rámci vyučovania sa využívajú terapie, konkrétne: canisterapia, muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia.
- Predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Pri vyučovaní predmetu informatická výchova spravidla pri počítači sedí jeden žiak.
- V IVP každého žiaka budú voliteľné hodiny zaradené do tej oblasti vzdelávania, ktorú dieťa aktuálne potrebuje najviac.
- Disponibilné hodiny učebného plánu sú použité na posilnenie povinných predmetov - rozvíjanie grafomotorických zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, matematika, informatika (upevňovanie, utvrdenie a zhrnutie učiva)

7. Špecifika výchovy a vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích programov. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť.

Žiakovi s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytujeme individuálnu logopedickú intervenciu prostredníctvom školského logopéda.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je na vyučovaní prítomný asistent učiteľa.

Pri vypracovaní IVP sa vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Pri organizácii vyučovania sa odporúča predovšetkým blokové vyučovanie. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť. V prípade, že žiak zvládol obsah vzdelávania a splnil kritéria na prijatie do špeciálnej základnej školy - variant B, môže tam byť preradený.

Žiaci s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní:

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii si charakter postihnutia žiaka vyžaduje intenzívnu pomoc špeciálneho pedagóga/asistenta učiteľa na vyučovaní.

Pri vypracovávaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Pre žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím, ktorý postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu je individuálny vzdelávací program vytváraný s prihliadnutím k súčasnému stavu žiaka a podľa jeho individuálnych schopností. V závislosti od jeho individuálnych schopností je možné individuálny vzdelávací program tvoriť podľa obsahu vzdelávania aj z rôznych variantov školy pre žiaka s mentálnym postihnutím, s prihliadnutím na ďalšie prítomné postihnutia.

Individuálny vzdelávací program žiaka obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu obsahu vzdelávania,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifika organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
  - zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Individuálny vzdelávací program vypracováva špeciálny pedagóg, prípadne podľa potreby s ďalšími odbornými pracovníkmi.

Individuálny vzdelávací program podpisuje spravidla riaditeľ školy, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Individuálny vzdelávací program sa môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a zákonným zástupcom žiaka.

Pri hodnotení žiaka postupujeme podľa metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. V doložke vysvedčenia sa uvedie informácia, že „žiak bol vzdelávaný podľa variantu C“.

8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie. ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

VI. Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím - ISCED1

Pri výchove a vzdelávaní **žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím** v podmienkach školy postupujeme podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre žiakov osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

2. Stupeň vzdelania

Absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím získa žiak primárne vzdelanie. Dokladom o jeho získaní je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania	prípravný ročník + 9 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou“ a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností

3. Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v praktickej škole alebo odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

4. Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávanie pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety. Obsah a ciele vyučovacích predmetov sa prispôbuje individuálnym osobitostiam každého žiaka. Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý učiteľ tvorivo rozvíja, rozširuje alebo redukuje, v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností žiaka.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

a práca s informáciami	informatika								1	1	1	3
Človek a príroda	vecné učenie		1	1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	3	3				8
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovania	1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	19+9
Umenie a kultúra	výtvarná vých.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	hudobná vých.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	20+10
Základ		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Voliteľné (disponibilné) hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Spolu: základ + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

Poznámky:

- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami v zmysle platnej legislatívy.
- Vyučovaci predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Vyučovaci predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
- Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu.
- Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:
  - vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehĺbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu,
  - vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe.

7. Špecifická výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Výchova a vzdelávanie žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím **sa uskutočňuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu**, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva.

Podmienkou prijatia žiaka do našej školy je špeciálnopedagogická a psychologická diagnostika predložená školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, odborná lekárska diagnostika (najmä od detského psychiatra) a písomná žiadosť rodiča alebo zákonného zástupcu. Na základe vyššie uvedených písomností riaditeľ školy rozhodne o prijatí žiaka. Riaditeľ školy pred prijatím žiaka do našej školy poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.

Do prípravného resp. 1. ročníka primárneho vzdelávania sa žiak prijíma po dovŕšení 6. roku života. Vzdelávanie žiaka sa môže v našej škole predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v individuálnom vzdelávacom programe tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom roku plní, rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradía.

Obsah vzdelávania sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní. Je vytvorený na troch úrovniach (prvá, najnižšia – zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia úroveň určuje najvyššie požiadavky). Voľby úrovne sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom postihnutia žiaka. Učiteľ môže voľiť pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch rôznu úroveň obsahu vzdelávania.

Ak žiakovi jeho pracovné tempo nedovolí splniť v priebehu jedného školského roka ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka, v nasledujúcom ročníku sa nadviaže na učivo z predchádzajúceho ročníka a nie na učivo ročníka, do ktorého žiak postúpil. Z uvedeného vyplýva, že žiak môže posledný rok svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka.

8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie. ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

VII. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

V našej škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami so špecifickými poruchami učenia a správania (dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia).

Poskytujeme taktiež vzdelávanie žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia, zdravotne znevýhodnením, a to s ľahkým, stredným, hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, telesným postihnutím Variant A,B,C ako aj pervazívnymi, vývinovými poruchami (autizmus).

Vytvárame primerané podmienky na výchovu a vzdelanie žiakom so ŠVVP. Tieto podmienky zabezpečujú rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania, začlenenia sa do spoločnosti a do podmienok bežného života. Využívame jednu z možných foriem školskej integrácie a to individuálnu integráciu v bežnej triede ZŠ, kedy je žiak so ŠVVP začlenený medzi ostatných žiakov bežnej triedy. V špeciálnych triedach sa žiaci vyučujú podľa Variantu A,B,C.

1. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP

V podmienkach našej školy sa vzdelávajú hlavne žiaci s vývinovými poruchami učenia a správania, žiaci s ľahšou formou telesného a mentálneho postihnutia, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia a žiaci s ľahkým a ťažkým mentálnym postihnutím. Veľký dôraz kladieme na včasnú diagnostiku možných porúch učenia, prípadne správania žiakov. Pri diagnostikovaní spolupracujeme aj s CPaP vo Zvolene a CŠPaP v Kremnici. Všetci začlenení žiaci sú sledovaní špeciálnym pedagógom, ktorí spolupracujú s triednymi učiteľmi pri tvorbe a hodnotení individuálnych vzdelávacích programov.

Individuálny vzdelávací program pre žiakov so ŠVVP (IVP)

Nie všetci žiaci, ktorí sú evidovaní ako žiaci so ŠVVP sú integrovaní. Za integrovaného žiaka je možné považovať žiaka, výlučne na základe písomného vyjadrenia poradenského zariadenia, ktorý vyplýva z odbornej psychologickkej a špeciálno – pedagogickej diagnostiky. V písomnom vyjadrení je navrhnutý ďalší spôsob vzdelávania a určená forma integrácie.

IVP – je súčasťou základnej dokumentácie individuálne integrovaného žiaka. Program vypracúva a priebežne dopĺňa v spolupráci s výchovným poradcom triedny učiteľ. Obsahuje základné informácie o žiakovi, o osobitostiach vplyvu jeho diagnózy a prognózy na výchovno – vzdelávací proces, o požiadavkách na úpravu prostredia triedy, učebných postupoch, organizácie výchovno – vzdelávacieho procesu, učebných plánov, učebných osnov, zabezpečení kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci.

Ak je žiakovi potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v niektorých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci v spolupráci s výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom ako súčasť IVP úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu.

Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou IVP sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka, prípadne potrebuje iné úpravy. IVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať. IVP musí byť podpísaný špeciálnym pedagógom, riaditeľom školy, triednym učiteľom, výchovným poradcom a zákonným zástupcom žiaka.

2. Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov:

Žiaci so zdravotným znevýhodnením začlenení v základnej škole sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy – § 55 ods. 4 Zákona č. 245/2008 Z.z. , príloha č. 2 k uvedenému MP.

Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.

3. Výchova a vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU)

Táto skupina žiakov je v našej škole najviac zastúpená. Pre žiakov s vývinovými poruchami učenia je charakteristické, že podávané školské výkony nezodpovedajú ich rozumovej úrovni. Väčšinou sa nejedná o jeden druh poruchy, príznaky sa vzájomne prelínajú a v priebehu trvania vykazujú rôznu intenzitu. Svojím obsahom sa vzdelávací proces žiakov s VPU zásadne neodlišuje od vzdelávania ostatných žiakov.

4. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Pre túto skupinu žiakov sa snažíme vytvárať podmienky, ktorými sú: individuálny prístup, práca špeciálneho pedagóga, psychológa a výchovného poradcu. V spolupráci s učiteľmi a ostatnými odborníkmi školy konzultujeme so zákonnými zástupcami detí výchovno- vzdelávacie postupy.

Pre týchto žiakov zabezpečujeme učebné pomôcky, za zvýhodnených finančných podmienok môžu navštevovať ŠKD a stravovanie v ŠJ.

Na základe dosiahnutých výchovno – vzdelávacích výsledkov a po konzultácii so školským špeciálnym pedagógom, výchovným poradcom a triednym učiteľom je posúdená potreba ďalšieho zabezpečenia podmienok pre takéhoto žiaka:

- v prípade individuálne začleneného žiaka postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- podľa potreby pracuje s nimi pedagogický asistent,
- na základe individuálneho prístupu k žiakom je poskytnutá možnosť využívať priestory školy a učebne (PC, multimediálna) na prípravu na vyučovanie,
- majú možnosť rozvíjať svoje záujmy v záujmových útvaroch bezplatne,
- intenzívna spolupráca školy s rodičmi žiakov prostredníctvom stretnutí s triednym učiteľom, výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom,
- spolupráca s ÚPSVaR vo Zvolene pri riešení problémov,
- morálne a vecné ocenenie žiakov, ktorí dosahujú dobré výchovno – vzdelávacie výsledky alebo výsledky v mimoškolskej činnosti,

Vzdelávanie týchto žiakov sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby využijeme možnosť vypracovania individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami poradenských zariadení a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka.

5. Výchova a vzdelávanie žiakov z MRK

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov z MRK je zvýšiť ich vzdelanostnú úroveň prostredníctvom uľahčenia prístupu k formálnemu vzdelávaniu a prostredníctvom ich ďalšieho vzdelávania. umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká a rodinné prostredie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečuje pre žiakov špecifické podmienky pre úspešnú optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- uplatňujeme v školách a školských zariadeniach zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie,
- eliminujeme problémy žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných skupín, ktoré komplikujú proces ich prijímania do bežných škôl a školských zariadení, zaradovania do bežných tried a následný výchovno-vzdelávací proces,
- vytvárame vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- prijímame opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov-
- pri výchove a vzdelávaní týchto detí a žiakov vytvárame vhodné individuálne podmienky.

6. Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním. Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Vo všetkých organizačných formách vzdelávania škola zabezpečuje pre žiakov s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- v školskom vzdelávacom programe sú zadefinované ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov,
- vzdelávanie nadaných žiakov je zabezpečené materiálne, metodicky i personálne,
- u nadaných žiakov sú rešpektované špecifiká ich osobnosti a nadania,
- sú rozvíjané a stimulované všeobecné i špeciálne schopnosti žiakov,
- dbá sa na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej emocionálnej i sociálnej,
- žiaci sú vedení k realistickému sebahodnoteniu vlastných schopností a výsledkov svojej práce,
- žiaci sú vedení k vzájomnej spolupráci.

7. Výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím

Školu navštevujú aj žiaci s ľahkým, stredným a ťažkým mentálnym postihnutím. Žiaci sa vzdelávajú v špeciálnych triedach podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 201614674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016, a školu navštevuje aj žiak pervazívnou vývinovou poruchou (autizmus).

Žiak s mentálnym postihnutím je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.

8. Prijaté opatrenia na zlepšenie výchovno – vzdelávacích výsledkov menej úspešných žiakov v edukácii a na zvyšovanie rovnosti šanci na kvalitné vzdelávanie všetkých žiakov našej školy:

- zabezpečiť užšiu spoluprácu s CPaP,
- pri prvých problémoch žiaka sa triedny učiteľ skontaktuje s rodičmi,
- po stretnutí s rodičom sa kontaktuje CPaP, (na žiadosť školy alebo rodiča) následne sa pokúsime sa zlepšiť prospech žiaka lepšou domácou prípravou so spätnou väzbou pre rodičov,
- zabezpečíme žiakovi konzultácie s učiteľkami problémových predmetov,
- ak predchádzajúce kroky nebudú úspešné požiadame o pomoc CPaP Zvolen a budeme čerpať z nasledujúcich odporúčaní psychológov:

ODPORÚČANIA VŠEOBECNÉ

- Ak bol žiak hodnotený ako nedostatočný, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom.
- Uprednostniť formu skúšania, pri ktorej žiak dosahuje optimálny výkon, overiť si tak pre žiaka vhodnejším spôsobom úroveň jeho nadobudnutých vedomostí. Zároveň prihliadať na oslabenia v konkrétnych oblastiach. Je potrebné dopriať žiakovi vždy dostatok času na premyslenie odpovede.
- Používať krátke, jasné inštrukcie, overiť si, či im žiak porozumel. Častejšie opakovať inštrukcie. viesť žiaka k tomu, aby sa prihlásil, keď niečomu nerozumie.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov.
- Zadávané úlohy je potrebné rozložiť na menšie časti, ktoré dieťa postupne zvládne.
- Jasne vykomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka.
- Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede.
- Spolupráca so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka.
- Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo dieťaťa, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh, prípadne úlohy rozdeliť na časti. Nehodnotiť to, čo dieťa nestihne vypracovať. Umožnite dieťaťu zmenu pracovnej polohy, krátky odpočinok, relaxáciu.
- Pred dieťa predkladajte iba reálne ciele. Výkony dieťaťa hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým.
- Využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, dieťa hodnotiť priebežne, vopred ho informovať, kedy bude skúšané.
- Neodporúča sa písať písomky ako bleskovky alebo päťminútovky.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Pomôcť dieťaťu prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit menejcennosti v porovnaní so spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by mohlo byť úspešné. Nikdy nezosmiešňovať dieťa za jeho slabší alebo neúspešný výkon.
- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie.
- Dať dieťaťu príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Je veľmi dôležité, aby pedagóg dieťa nestrápnal, neponižoval a nezosmiešňoval. Pre dieťa je primárne dôležité zachovať si sebaúctu.
- Pedagogovo porozumenie, pružnosť, trpezlivosť, jeho pomoc na individuálnej úrovni.
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru.
- Pomôcť žiakom zaradiť sa do skupinových aktivít.

ŽIACI S PORUCHAMI UČENIA

- Pri potrebe navýšenia časovej dotácie v oblastiach, v ktorých nepracuje dieťa prirodzene rýchlym tempom, dopriať viac času na spracovanie úloh, aby došlo k prejavu nadobudnutých vedomostí.
- Pri potrebe kompenzačných pomôcok diskutovať aj s dieťaťom, do akého rozsahu sú pre neho potrebné v jednotlivých predmetoch.
- Pri potrebe dovysvetlenia zadania, viac násobne zadanie zopakovať alebo ho skúsiť pretransformovať do inej podoby, aby došlo k porozumeniu z jeho strany. Používať krátke a jasné inštrukcie. Otázky a úlohy zadávať tak, aby dieťa mohlo odpovedať jednoznačne.
- Podporovať dieťa v jeho výkonoch, rozvíjať nadobudnuté vedomosti a utvrdzovať tie, ktoré už vie. Pokúsiť sa mu opätovne vysvetliť tie, v ktorých si nie je istý, aby nedochádzalo len k mechanickému naučeniu, ale aj tendencii naučené použiť.
- Hodnotiť vždy iba to, čo dieťa stačí vypracovať, nie to, čo nevypracovalo.
- Oceniť snahu, aj keď výsledok práce nezodpovedá našim predstavám, oceniť akékoľvek drobné pokroky v čítaní a v pravopise.
- Za neúspech dieťa nekarhať. Hodnotenie a klasifikácia majú pôsobiť povzbudivo.
- Žiaka vopred informujte, čo od neho budete vyžadovať, z čoho bude hodnotené, nech nie jeho výkon negatívne ovplyvnený.
- V prípade, že sa žiak nevyhne písomnému skúšaniam, mal by mať na vypracovanie písomných úloh viac času ako je obvyklé, mal by mať povolené používať didaktické pomôcky, technické pomôcky, kompenzačné pomôcky, upravené materiály, špeciálne pracovné listy a učebnice, a iné (diktafón, notebook, gramatické tabuľky, pravidlá slovenského pravopisu, diktát pripravený ako doplnovačka, odkopírované poznámky od spolužiakov, dyslektické (čítacie) okienko, dyslektická tabuľka, a i.).
- V prípade písomných prác (aritmetických výpočtov) poskytnúť čistý papier na pomocné výpočty. Pri písaní matematických príkladov na tabuľu vyznačovať operačné znamienka farebne.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Dlhšie učivo je vhodné rozdeliť na niekoľko ucelených kratších častí, pedagóg by mal viesť prednášku interaktívne, zapájať žiaka do výkladu, dávať mu otázky.
- Verbálne vysvetľovanie je vhodné doplniť ilustráciami, zvýrazniť kľúčové slová farebne, používať obrázky a iné názorné pomôcky. Zložitejšie postupy, kľúčové slová je vhodné napísať v bodoch na tabuľu. Nové pojmy vždy vysvetľovať a objasňovať v rôznych súvislostiach, nadväzovať na skúsenosti žiaka.
- Používať efektívne stratégie učenia, pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva.
- Nové učivo usporiadať po krokoch a dodržiavať postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu.
- Poskytovať žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva.
- Vždy, keď je to potrebné, konzultovať rozsah učiva so špeciálnym pedagógom/príp. školským logopédom.
- Prihliadať na znížený grafický prejav vo všetkých predmetoch.
- Nedávať žiakovi písať rozsiahle zápisy, inak sa úroveň grafického prejavu zníži natoľko, že budú poznámky nepoužiteľné – dajte žiakovi písať len časť textu, ostatné mu umožnite odkopírovať od spolužiakov alebo mu poskytnite vopred predtlačný text.

ŽIACI S ADHD A PORUCHAMI SPRÁVANIA

- Pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety. Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Popríklad s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícii len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje.
- Dieťa s ADHD má problém s udržaním poriadku a študijnými schopnosťami. Je potrebné zaistiť, aby si správne zaznamenávalo úlohy, usporiadalo pracovný priestor a pomôcky.
- Oddychom je pohybové uvoľnenie. Nenútime dieťa do úplného klúdu. Dovoľme mu pri práci kľáčať, stáť alebo meniť polohu. (V školskej triede ho umiestnime tak, aby nerušilo ostatné deti.) Dieťa s ADHD je nevhodné trestať zákazom pobytu vonku (možnosť „vybehať sa“ je pre takéto dieťa základnou potrebou).
- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce dieťaťa, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.
- Pri slovnom skúšaní sa odporúča skúšať žiaka kratšie a radšej dva krát. Ak žiak píše písomnú úlohu, je vhodné ju rozdeliť na viac kratších častí.
- Nepripustiť, aby vznikol pocit menejcennosti pri stále opakovaných neúspechoch v súťaži s druhými deťmi, ani pocit výnimočnosti pri zvláštnom vedení, ktoré mu rodič/učiteľ poskytuje.
- Snažiť sa upriamiť pozornosť žiaka ešte skôr, ako ho bude potrebné dôrazne napomenúť (napríklad letmý dotyk).
- Stanoviť pre žiaka primerané krátkodobé ciele, ktoré je žiak schopný splniť v reálnom časovom termíne.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Potrebné je jednoznačné vedenie - zo správania je potrebné dôsledky vyvodzovať okamžite.
- V rámci priebežného hodnotenia je vhodné využívať rôzne formy hodnotenia, nielen klasické známkovanie (percentá, vyznačenie jednotlivých chýb, slovné hodnotenie),
- Vymedzenie hraníc a dodržiavanie všeobecných školských či triednych pravidiel (žiak by mal dopredu vedieť, aké negatívne následky má ich porušovanie),
- Žiakom by sme mali vysvetliť, prečo je pre nich preberaná látka dôležitá, využívať farebné písacie potreby na tabuľu, pracovať s grafmi, mapami, názornými ukážkami, používať počítačové prezentácie,
- Vyučovaniu hodinu obohatia aj tímové aktivity – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh,
- Osvedčuje sa pravidelná kontrola vyhotovených domácich úloh a poznámok v zošite, na záver vyučovania prekontrolovať úlohy zadané v priebehu vyučovacej hodiny,
- Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimoškolských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh, alebo stručne precvičovať prebraté učivo,
- Vyhybame sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsime so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva.
- Pri hodnotení správania je efektívnejšie pozitívne hodnotiť dobré správanie sa žiaka ako trestať nežiaduce prejavy v správaní.
- Poskytnúť dieťaťu viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Posilňovať žiaduce formy správania sa žiaka.
- Odmeňovať dobrú prácu a udržanie pozornosti pochvalou.
- V rámci vyučovacej hodiny zahrnúť viacero rôznorodých aktivít, ktoré upútajú pozornosť žiaka.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Upútať pozornosť žiaka jeho aktívnym vťahnutím do vyučovacieho procesu, napr. požiadať ho o pomoc pri rozdávaní pomôcok, písaním kľúčových slov na tabuľu.
- Častejšie striedanie činností.
- Jasná štruktúra vyučovania. Predvídateľné a dôsledné správanie pedagóga.
- Častý nácvik žiaduceho správania, názorné predvádzanie správneho postupu pri plnení rutinných úloh a príležitostné opakovanie požiadaviek a pravidiel.
- Jasne a spravodlivo stanovené dôsledky nežiaduceho správania. Venovať dostatok času vysvetleniu toho, čo je v triede prijateľné a čo nie.
- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby dieťaťa- „Nepáči sa mi, keď robíš.....“ namiesto „Si zlý!“
- Pomôcť dieťaťu nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny).
- Upozorniť dieťa, že s ním nechceme bojovať, ukázať mu rešpekt a pomôcť mu nájsť spôsob, ako získať pocit dôležitosti, uznania primeraným spôsobom.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Pedagóg, alebo triedny učiteľ zväži, či je nevyhnutné vhodným, taktným spôsobom vysvetliť ostatným žiakom v triede špecifický prístup v hodnotení žiaka s poruchou správania.
- Poskytnúť dieťaťu viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.

POMALÉ PSYCHOMOTORICKÉ A PRACOVNÉ TEMPO

- Vystaviť na nástenke pravidlá a postupy, na každý deň alebo činnosť stanoviť pravidelný rozvrh, vyvesiť ho a často vysvetľovať.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
- Poskytovať im rôzne účinné podnety, ktorých sa budú môcť zachytiť, keď ochabne ich pozornosť, na hodinu si pripraviť rôzne činnosti.
- Žiakov, ktorí majú najväčšie ťažkosti, posadiť blízko niekoho, kto im môže pomôcť, ale tak, aby ich bolo možné podľa potreby posadiť aj ďalej od seba, aby neboli nikým rušení a zaistiť ohraničené priestory, aby žiaci mali kde sami zvládnuť svoje správanie.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.

ŽIACI CHORÍ A ZDRAVOTNE OSLABENÍ

- Žiak má v dôsledku zdravotného oslabenia sťažené podmienky v bežnom živote, je preto nevyhnutné mať pochopenie pre jeho osobitosti (výkyvy v práci, úzkostné prežívanie a iné), dôležitá je trpezlivosť a akceptácia. Nezávisí len od samotného žiaka, aby úspešne prekonával svoje ťažkosti, dôležité je aj vnímanie celkovej situácie a pozitívne a podporné pôsobenie ako rodičov, tak aj učiteľov a i. Liečba bez farmakoterapie nie je u tejto poruchy mysliteľná. Treba si uvedomiť, že dieťa alebo adolescent trpiaci touto diagnózou potrebuje oveľa väčšiu pozornosť a starostlivosť ako jeho zdraví vrstovníci. Porucha vyžaduje veľkú dávku trpezlivosti, pochopenia a mnoho láskyplnej dôslednosti. To všetko pomôže chorému získať späť pocit istoty v preňho tak neistom svete.
- Zdravotné oslabenie prináša so sebou kolísavý priebeh, preto v prípade „horších“ dní vynechať písanie písomných prác/ prípadne nehodnotiť výsledky týchto prác, nevystavovať dieťa skúšaniam, v prípade, že samo nebude o to javiť záujem. V prípade potreby umožniť dieťaťu svoju odpoveď zopakovať v iný deň.
- Upovedomiť dieťa vopred na skúšanie, písomku.
- Potrebné využívať pochvalu, podporu, pozitívnu motiváciu, povzbudenie.
- Nevystavovať dieťa zbytočným stresovým a záťažovým situáciám.
- Dať dieťaťu pocit podpory, chápania a bezpečné školské prostredie.

ŽIACI S NADANÍM

- Zapájať žiaka do mimoškolských aktivít a krúžkov zameraných na rozvoj jeho vedomostného potenciálu.
- Dbať na všestranný rozvoj osobnosti.
- Rozvíjať a stimulovať všeobecné aj špeciálne schopnosti žiakov, ich zručnosti a spôsobilosti v súlade s ich nadaním.
- Zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov.
- Akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných.
- Viest' žiakov k realistickému sebahodnoteniu vlastných schopností a výsledkov svojej práce.
- Viest' žiakov k vzájomnej spolupráci.

ŽIACI ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

- Navýšiť pre žiaka časovú dotáciu na hlavných predmetoch (Matematika, Slovenský jazyk).
  - Vedomosti prednostne preverovať ústnym preskúšaním, pri ktorom má učiteľ väčší priestor klásť dieťaťu otázky, naviesť ho na odpoveď.
  - Pokiaľ sú vedomosti preverované písomne, volíme jednoduché otázky, prípadne volíme testy s možnosťou zakrúžkovania správnej odpovede.
  - Nezasahovať nevhodne do odpovede žiaka, umožniť plne prejaviť svoje vedomosti, nepreerušovať pri prípadnej súvislej odpovedi.
  - Neprekvapovať neočakávaným skúšaním, ale preferovať pravidelné skúšanie alebo dopredu oznámené skúšanie, nie náhodné a nie za trest.
  - Vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka zo SZP.
  - Zapájanie žiakov do mimoškolskej záujmovej činnosti.
  - Rozvíjať schopnosť komunikovať v slovenskom jazyku.
  - Rozvíjať schopnosť sebaaprezentácie a podporiť pozitívny sebaobraz.
- Využívať:
- metódu viacnásobného opakovania informácie – umožňuje žiakovi čo najpresnejšie prijať novú informáciu,
  - metódu nadmerného zvýraznenia informácie – učiteľ môže zvýrazniť pozadie, informáciu, predmet farebne, iným typom písma a pod.,
  - metóda multisenzorického sprostredkovania – žiak prijíma informáciu viacerými zmyslami,
  - sluchové cvičenia, sluchovo-pohybové cvičenia, pohybovo-sluchovo-zrakové cvičenia zamerané na rozvoj zmyslovej percepcie,
  - tvorivé manipulačné činnosti zamerané na rozvoj elementárnych grafických a manipulačných zručností žiakov.

ODPORÚČANIA - LOGOPEDICKE

- Rozvíjať aj neverbálne zručnosti (orientácia, pamäť, jemná motorika, grafomotorika, sluchové a zrakové funkcie).
- Dávať pozor na preťaženie, psychickú únavu dieťaťa, poskytovať pravidelné prestávky na oddych, relax mimo lavice/triedy
- Ideálny je menší detský kolektív
- Zadávať stručné slovné pokyny v poradí, v akom majú byť vykonané, viackrát zopakovať inštrukciu
- Ponechať dostatok času na porozumenie
- Preformulovať, parafrázovať inštrukcie, používať jasné, priame požiadavky,
- Používať aktívne slovné väzby namiesto pasívnych ako aj kratšie, jednoduché vety,
- Porozumenie zadania úloh priebežne počas žiakovej práce overovať
- Podporovať žiaka v tom, aby požiadal o vysvetlenie keď nerozumie
- Spomaliť tempo reči - žiaci s oslabením V-A potrebujú viac času na súčasné spracovanie fonologického a sémantického aspektu slov v prúde reči
- Akceptovať pretrvávanie narušenej komunikačnej schopnosti žiaka ako v jeho rečovom prehovore, tak aj v čítaní, kde pretrváva fonologická porucha, substitúcie, asimilácie hlások a artikulačná neobratnosť, kde žiak prispôbuje výslovnosť pre neho ľahšie vysloviteľnej hláske – z toho môžu vyplývať chyby v čítaní i v písaní,
- Akceptovať nedostatky vo verbálnom vyjadrovaní žiaka – hľadať iné náhrady – výber viacerých možností odpovedí, v čo najväčšej miere podporovať verbálne vyjadrovanie žiaka vizualizáciou učiva prostredníctvom obrázkového materiálu, použitím pojmových máp, nápovedných tabuliek s daným precvičovaným gramatickým javom
- Pomôcť s formuláciami (poskytnúť sémantické ako aj fonetické nápovede),
- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže dieťa použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Pri dysgramatizme poskytnúť správny tvar slova, používať pomocné otázky či osnovu
- Nehodnotiť vonkajšiu stránku prejavu, zamerať sa na obsah
- Rozvíjať slovnú zásobu, tvorbu viet, naratívne schopnosti, konverzačné schopnosti, fonematickú diferenciáciu, akusticko-verbálnu pamäť
- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže dieťa použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Ak si dieťa nevie vybaviť správne slovo, napovedať mu opísaním významu slova, príp. prvou hláskou či slabikou.
- V písanom prejave nehodnotiť záměny hlások, nesprávne gramatické tvary slov, nesprávne časovanie a skloňovanie.
- Efektívne pre deti s dysfáziou sú online cvičenia, práca na počítači, edukačné webové portály.
- Pri písomnom skúšaní preferovať test – doplnenie, výber správnej odpovede, maximálne jedno či dvojslovnú odpoveď, nevyžadovať od dieťaťa celé vety. Vynechať alebo aspoň redukovat' časovo limitované skúšky (päťminútovky).
- Využívať pojmové mapy alebo grafy.
- Cudzí jazyk hodnotiť slovne, zamerať sa na frázy a konverzačné zručnosti, neľpiet' na gramatických pravidlách, akceptovať foneticky správne napísané slová, využívať vizuálnu podporu pri výučbe.
- Citlivo pristupovať ku klasifikácii a k pedagogickému hodnoteniu.

SLOVENSKÝ JAZYK

- Uprednostňovať preverovanie vedomostí ústnou formou pred písomnou skúškou.
- Vhodná je tiež forma dopĺňovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí.
- Pri písomnom prejave je potrebné, aby si žiak diktoval čo píše a naučil sa po sebe kontrolovať si text.
- Pri písaní je lepšie písať znamienka ihneď, aj keď sa poruší zásada plynulého písania.
- Pri prepise a odpise kombinovať prepis s dopĺňovačkami, umožniť tiché „diktovanie si“, množstvo prepisovaného textu redukovať, rešpektovať pomalšie tempo, častejšie žiaka kontrolovať.
- Stimulovať jemnú motoriku a motoriku rúk uvoľňovacími cvičeniami, dbať o správne držanie písacej potreby a sedenie.
- Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka.
- Nedávať prepisovať zošity kvôli úprave.
- Štylistickú, gramatickú a grafickú stránku písomného prejavu odporúčame hodnotiť s prihliadnutím na ŠVPU, ktorá priamo ovplyvňuje kvalitu písomnej práce žiaka. (Vhodné je slovné hodnotenie, hodnotenie počtom chýb, známku je vhodné hodnotiť, keď sa práca „podarí“).
- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie gramatickú.
- Slohové cvičenia v písomnej forme sú nevhodné, vhodná je forma ústneho prejavu s výberom tém rozvíjajúcich fantáziu dieťaťa. Vhodné je tiež dopĺňanie nedokončených viet alebo dokončenie príbehu, konverzácie.
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania.
- Chyby v diktátoch neopravovať klasickým spôsobom, ale prepísať správne slovo, chyby neopravovať červeným, ale zeleným perom, slová správne napísané výrazne podčiarknuť, urobiť spoločný rozbor.
- Možnosť dopĺňovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel.
- Diktáty nehodnotiť známku nižšou ako 3, vyčíslieť počet chýb.
- Diktát dovoliť žiakovi napísať ako domácu úlohu pred diktovaním na vyučovacej hodine, aj inou formou zoznámiť sa najprv s diktovaným textom.
- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Autokorektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce so začlenenými žiakmi a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je dieťa schopné nájsť si chyby, je to veľký pokrok.
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Pri písaní rozdeliť dlhší celok na dve časti alebo viac častí
- Rešpektovať tempo písania
- Umožniť žiakovi používať pomôcku, na ktorej má vzor písanej podoby jednotlivých písmen
- Častejšie zadávať úlohy na prepis – ako predpoklad k zlepšeniu rýchlosti písania a osvojenia gramatiky.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Viest' žiaka k správnej technike čítania, v prípade potreby tolerovať aj slabikovanie. V individuálnom kontakte viest' žiaka k plynulému slabikovanému hlasnému čítaniu, napr. párovým čítaním, zadávať kratšie úseky. Neznámy test neklasifikovať.
- Zamerať sa na nácvik čítania s porozumením, pochopenie prečítaného textu overovať kladením otázok. Podľa potreby umožniť používať záložku, resp. čítacie okienko, odbúravať dvojité čítanie.
- Nestresovať, nezameriavať sa len na rýchlosť čítania, ale aj na kvalitu - t. z. kvalitu reprodukcie
- Zadávať kratšie texty k čítaniu
- Trénovať orientáciu v texte – napr. vyhľadávanie konkrétnych slov, viet v neznámom alebo málo známom texte
- Nevyvolávať na hlasné a dlhé čítanie pred triedou
- Viest' k používaniu správnej techniky čítania
- K domácej príprave dať čítať primerane dlhý text
- Pred samotným čítaním vybrať z textu ťažké slová a precvičiť ich čítanie
- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať
- Pred čítaním súvislého textu zaraďovať rozcvičku – čítanie izolovaných písmen, slabík slov
- Viest' žiaka k tomu, aby si chyby v čítaní sám objavil a opravil
- Pri povinnom čítaní zadávať len primerané časti diel, nezadávať príliš krátky časový limit na prečítanie

MATEMATIKA

- Pri hodnotení striedavo využívať ústne i písomné odpovede;
- Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu;
- Vytvárať si na kartičkách vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, na ktorých bude mať rozkrokované jednotlivé matematické postupy a naučiť žiaka pracovať s nimi;
- Tolerovať pomalšie tempo;
- Tolerovať pri písomnom nácviku matematických operácií chyby z nesprávneho podpísania čísel;
- Zadávať predtlačené kontrolné práce;
- Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce;
- Pri kontrole spolupracovať so žiakom a viest' ho k zvládnutiu tejto činnosti;
- Slovné úlohy – nacvičiť istý typ (spolu, o viac, o menej, krát viac,...) nemeniť formuláciu zadania, zvýrazniť kľúčové slovo, čo máme vypočítať;
- Pri slovných úlohách v prípade potreby nesprávny krok žiakovi hneď opraviť;
- Rozlišovať chyby vzniknuté z nezvládnutého učiva a chyby vznikajúce chybným odpisom, zámenou poradia číslic, písmen, chybným zápisom číslic pod seba, zníženou úpravou...;
- Pracovné postupy rozplánovať na jednotlivé menšie kroky;
- Pri previerkach prispôbiť počet a náročnosť príkladov schopnostiam žiaka;

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- V numerických úlohách naučiť jeden spôsob vypočítania (neponúkať rôzne možnosti vypočítania toho istého príkladu), dovoliť používanie kalkulačky, tabuľku násobilky, premeny jednotiek... (ideálne, ak si dieťa vyrobí svoj vlastný vzorcovník z matematiky, ale i z jazykov);
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu;
- Tolerovať používanie názoru na prstoch.

CUDZÍ JAZYK

- V cudzom jazyku u žiakov tolerovať nedostatočné rozlišovanie slov, s deficitmi v zrakovom vnímaní – nesprávny zápis slov, neschopnosť identifikovať slová v niekoľkoriadkových textoch. Dovoľiť prepisy slov „píš ako počuješ“;
- Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine, (žiak si postupne zhotovuje slovník zaužívaných výrazov, pádových väzieb sloviess s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami, vetné konštrukcie, zaužívané frázy,...);
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a odtrénovať vo väzbách a postupne ďalšie;
- Farebne zobrazovať kmeň slova, gramatické kategórie, slovné druhy... Zápis textu do riadkov, alebo prehľadných celkov s jednoduchou orientáciou na ploche;
- Nepostupovať k vyššej úrovni, pokiaľ nebola zvládnutá predchádzajúca;
- Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom, nové prvky napr. gramatického učiva hneď spájať s komunikáciou;
- Vyskúšať efektívnosť „sluchovej cesty“ pri vyučovaní;
- Zamerať sa na osvojovanie najdôležitejšej slovnej zásoby a slovných spojení, viet a fráz (možné je používať magnetofón, diktafón, prípadne žiak opakuje po učiteľovi);
- Písomnú formu výučby ponechať ako vedľajšiu;
- Používať čo najviac názornosti;
- Skúšanie naučených slovíčok písomnou formou zväziť, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané;
- Chyby opravovať zeleným perom, vhodné je využitie PC k samostatnej práci, taktiež na domácu prípravu;
- Nežiadať od žiaka doslovné preklady a skladanie viet z izolovane osvojených slovíčok;
- Nežiadať od žiaka presné osvojenie a používanie všetkých gramatických pravidiel;
- Zamerať sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v bežných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...);
- Pri výučbe využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky, vtipy...;
- Zamerať sa na správnu výslovnosť;
- Používať dopĺňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou);
- Nedávať čítať dlhé a náročné texty;

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu;
- Nepísať do stĺpcov, ale do riadkov, na čítanie taktiež používať text písaný do riadkov;
- Nepoužívať v učebniciach tzv. „bublíny“;
- Trénovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka;
- Čítať slová ako celky – tzv. globálnou metódou;
- Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti;
- Zhotoviť slovník zaužívaných výrazov a idiomov, pádových väzieb sloviess predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami...(zhotovenie realizuje žiak s priebežným usmerňovaním vyučujúceho);
- Podľa možnosti uprednostniť učebnice a pracovné zošity s výkladom v slovenčine;
- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu;

OSTATNÉ PREDMETY

- Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné tiež v rámci ostatných predmetov;
- Kľúčové previerky písať s predĺženým časom (cca o 20 %) a redukciou úloh.;
- Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania.
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania...)
- Multisenzoriálny prístup vo výuke – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov (počúvaj-pozerať-hovor-napiš-ukáž).
- Nezadávať písomné práce úlohy s obmedzeným časom, bleskovky, päťminútovky, alebo ich výsledky nehodnotiť.
- Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi otázky aj v priebehu práce, písomky, priebežne usmerniť v prípade potreby v samostatnej práci.
- Zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok.
- Žiak by mal byť dopredu informovaný o písaní previerky, o obsahu a rozsahu písomnej práce;
- Cvičenia krátke, každodenné, postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení;
- Ústretový, nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy;
- V jeden deň písať písomnú prácu len z jedného predmetu;
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Častú motiváciu, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby;
- Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo;
- Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby každú z nich žiakovi zvlášť opakovať;
- Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka;

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Vo všetkých predmetoch tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačnými písmenami...) uprednostniť kvalitu pred kvantitou.
- **Ponechať žiakovi viac času, tolerovať pomalšie pracovné tempo;**
- Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup;
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác;
- Pomôcť žiakovi s porozumením textu;
- Tolerovať horšiu grafickú úpravu písomného prejavu;
- Častejšie využívať názor;
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania;
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť dopĺňovania textu poučky alebo formou testov s výberom viacerých možných odpovedí;
- Záujem žiaka o dané učivo vyvolávať tiež používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.
- U žiakov s ťažšou formou VPU tolerovať kopírovanie poznámok spolužiaka, zvukový záznam výkladu a pod.

PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI

- Zostaviť jasný rozvrh činností a napísať pre každého zrozumiteľne krátke pravidlo správania sa v škole alebo mimo nej.
- Každú mimoškolskú aktivitu je dobré vopred oznámiť a prediskutovať so žiakmi (hyperaktívne dieťa sa musí na to pripraviť a zamerať). Každá zmena sa musí oznámiť pokojne.
- Používať priame, krátke a výstižné vety (aj príkazy a inštrukcie musia byť jasné a jednoduché). Dôležité pokyny posilniť pomocou vizuálneho alebo telesného kontaktu.
- Pri rušivom a neprimeranom správaní žiaka by mal učiteľ zostať pokojný a nezvyšovať hlas. Lepšie je počkať, až sa dieťa upokojí, a potom problém predebatovať. Pri nevhodnom reagovaní nevrhnúť alternatívy- poradiť mu, ako by mohlo reagovať inak.
- Nezapisovať žiakovi poznámky typu.....žiak vyrušoval na hodine, zabudol si pomôcky, zabával sa, vrtel sa.....všetky dané ukazovatele vyplývajú z jeho diagnózy.
- Pri silnom nepokoji na vyučovaní je možné zaradiť uvoľňovacie sekvencie pomocou hier zameraných na telo.
- Nie sú vhodné bleskovky a päťminútovky.
- Organizovať prácu detí v menších skupinách.
- Dôležité úlohy nenechávať na posledné vyučovacie hodiny. Dôležitý výklad učiva podať v prvých 20 minútach.
- Nechať radšej dieťa urobiť jednu časť práce správne, než celú s chybami. Zadávať kratšie úlohy postupne, radšej než jednu dlhú.
- Odmeňovať aj pohotovosť a snahu, nie len výsledok.
- Cez prestávky je vhodné umožniť pohybové aktivity (napr. na chodbe).

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Venovať pozornosť vzťahom medzi deťmi – chrániť dieťa, aby sa nestalo triednym šašom, „blbcom“ alebo obetným baránkom.
- Buďte pozorní pri žiackych prácach – pamätajte na oslovovanie, ľahký dotyk, prikývnutie, úsmev.
- Dieťa sa musí učiť tak, aby sa súčasne niečomu priučili aj ostatní, má čítať nahlas (ak mu to nespôsobuje stres), má samé zreprodukovať učebnú látku spolužiakom.

- Učte deti dávať pozor na neverbálne podnety, aby lepšie udržali pozornosť, poskytujte im často spätnú väzbu o ich správaní – aj pozitívnu.
- Keď dieťa poruší pravidlo, nereagujte s posmechom alebo rozčúlene. Spýtajte sa dieťaťa, aké pravidlo bolo porušené, ak je treba, formulujte ho ešte raz. Potom zvolte vhodnú metódu, ktorá by mala byť účinná a okamžitá. Dlhú dobu potom o ňom nehovorte.
- Ako trest nesmie byť nič, čo „zablokuje“ životne dôležité potreby dieťaťa- napr. pohyb cez prestávky je dôležitý, dodatočné úlohy, ktoré vyžadujú pozornosť.
- Ako vhodný je systém bodov, jeho pravidelné vyhodnocovanie a jasné odôvodnenie.

VIII. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy pre jednotlivé vzdelávacie oblasti sú súčasťou učebných osnov jednotlivých predmetov.

IX. Forma výchovy a vzdelávania

- Výchova a vzdelávanie sa na základnej škole organizuje dennou formou.
- Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:
- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

X. Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie podľa tohto predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

XI. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

OBSAH

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy
2. Charakteristika žiakov
3. Charakteristika pedagogického zboru
4. Organizácia prijímacieho konania
5. Dlhodobé projekty
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi
7. Škola ako životný priestor

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

ISCED 1 – primárne vzdelávanie (1. – 4. ročník základnej školy)

1. Stupeň vzdelania
2. Profil absolventa
3. Ciele výchovy a vzdelávania
4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy
5. Rámcové učebné plány

ISCED 1 – nižšie stredné vzdelávanie (5. – 9. ročník základnej školy)

1. Stupeň vzdelania
2. Profil absolventa
3. Ciele výchovy a vzdelávania
4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy
5. Rámcové učebné plány

III. Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcové učebné plány
7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

IV. Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcové učebné plány
7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

V. Vzdelávací program pre žiakov s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcové učebné plány

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

VI. Vzdelávacie program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím – ISCED 1

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcové učebné plány
7. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
8. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

VII. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

1. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP
2. Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov
3. Výchova a vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia
4. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
5. Výchova a vzdelávanie žiakov z MRK
6. Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním
7. Výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím
8. Prijaté opatrenia na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov menej úspešných žiakov v edukácii a na zvyšovanie rovnosti šancí na kvalitné vzdelávanie všetkých žiakov našej školy

VIII. Vzdelávacie štandardy

IX. Forma výchovy a vzdelávania

X. Vyučovacia jazyk

XI. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Čitateľská gramotnosť

Čitateľskú gramotnosť charakterizuje schopnosť spracovať textové informácie.

V jednotlivých ročníkoch budeme rozvíjať:

- čitateľské návyky
- čitateľské postoje
- hlbšie porozumenie prečítaného textu
- schopnosť použiť získané informácie v rôznych učebných a životných situáciách.

Kľúčové kompetencie, ktoré budeme rozvíjať v rámci profilu absolventa primárneho stupňa a nižšieho stredného stupňa v oblasti čitateľskej, pisateľskej, prírodovednej a kultúrnej:

- sociálne komunikačné kompetencie – schopnosť funkčne používať jazyk v rozličných komunikačných situáciách – porozumenie textu, zažiť, interpretovať, hodnotiť text, mentálne spracovanie informácií, vytváranie poznatkových schém,
- kompetencie v oblasti učiť sa, ako sa učiť – osvojiť si základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov, osvojiť si základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov, osvojiť si zručnosť vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach.

Na to, aby sa žiaci neučili len texty naspamäť, ale aby im aj porozumeli, je nevyhnutné žiakov viesť k rôznym stratégiám, technikám učenia sa, ktoré vedú k trvalejšiemu osvojeniu si informácií. Porozumenie textu je proces, ktorý si vyžaduje nielen žiakove schopnosti, ako vie čítať plynule, rýchlo, bez chybovosti, ale vyžaduje si aj zapájanie myšlienkových postupov, ktoré je nutné rozvíjať a stimulovať.

Porozumenie textu zahŕňa:

- spracovanie informácií
- zapamätanie si informácií
- integrovanie informácií,
- hodnotenie
- využívanie v reálnych životných situáciách.

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti:

1.-4. ročník

- Posilniť postavenie predmetu SJL, pretože ovládanie štátneho jazyka je predpokladom na zvládnutie ostatných predmetov.
- Viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti v rámci Európy a sveta, ale i jednotlivých sociálnych prostredí.
- Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre organizovaním súťaží v čitateľských zručnostiach a otvorením Školskej knižnice na čítanie.
- Dôraz klásť na jazykový prejav, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť prezentovať sa a argumentovať.
- Orientovať sa v mape, vedieť z nej čítať s porozumením, rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije, získavať zaujímavé informácie, triediť ich a využívať.
- Na hodinách povinného cudzieho jazyka /ANJ/ využívať inovatívne formy a metódy vyučovania, hru ako motivačnú didaktickú metódu a tvorivé zážitkové metódy.
- Eliminovať memorovanie, sústrediť sa na vyučovanie, založené na tréningu a rozvoji jazykových kompetencií s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka a jeho schopnosti a druh inteligencie.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Školskú knižnicu využívať vo výchovno-vzdelávacom procese ale i v mimo vyučovacích aktivitách.

Viesť žiakov k čítaniu literárneho i náučného textu s porozumením:

- Rozvíjať rečové zručnosti žiakov v ústnej i písomnej forme.
- Zapájať žiakov do literárnych súťaží.
- Dbáť na dôsledné osvojenie pravopisu.
- Zlepšovať grafický prejav žiakov.
- Zostaviť osnovu prečítaného textu.
- Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
- Prerozprávať obsah prečítaného textu.
- Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
- Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah.

ŠKD

- Rozvíjať komunikačné kompetencie a čitateľskú gramotnosť detí ako predpokladu ďalšieho úspešného vzdelávania.
- Formovať kladný vzťah ku knihe a literatúre.
- Organizovať populudňajšie čitateľské aktivity v ŠKD.
- Využívať knižnično–informačné služby a podujatia knižníc.

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti sú konkretizované v cieľoch príslušných predmetov. 5. – 9. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

- Zamerať sa na čitateľskú gramotnosť na hodinách slovenského jazyka a literatúry.
- Využívať úlohy zamerané na všetky tri procesy porozumenia (explicitné, implicitné, hodnotiace).
- Začleniť do vyučovacieho procesu nové čitateľské stratégie.
- Na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti využívať uvoľnené úlohy PISA.
- Formovať kladný vzťah detí a žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a populudňajšie čitateľské aktivity v školskej knižnici.
- Klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, tvorbu projektov a ich prezentáciu.
- Rozvíjať analytické, interpretačné a kreatívne zručnosti žiakov.
- Využívaním vhodných metód a foriem snažiť sa o aktivizáciu všetkých žiakov.
- Nezabúdať na didaktické hry, jazykové rozcvičky, súťaže.
- Čitateľskú aktivitu žiakov usmerňovať besedami o knihách, čitateľskými okienkami a návštevami knižnice.
- Systematickou prípravou na súťaže, kvízy rozvíjať starostlivosť o talentovaných žiakov. Pripraviť žiakov 9. roč. na Testovanie 2017 a na prijímacie pohovory na SŠ.
- Zavádzať moderné informačné technológie do vyučovania.
- Učivo vhodne aktualizovať, zamerať sa na regionálne prvky.

Dejepis

- Na vyučovaní dejepisu vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov tak, aby mohli pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch podávať žiakom vo vzájomných súvislostiach.
- Využívať rôzne druhy historických prameňov, z ktorých žiak získava informácie /historické mapy, čítanky, fotografie, filmy, výstavy a pod/.
- Naučiť žiakov čítať obrázky, pracovať s časovou priamkou a historickou mapou.
- Zavádzať moderné informačné technológie do vyučovania.
- Učivo vhodne aktualizovať, zamerať sa na regionálne prvky.
- Systematickou prípravou na súťaže, kvízy rozvíjať starostlivosť o talentovaných žiakov.

Cudzie jazyky (anglický jazyk, ruský jazyk, nemecký jazyk, španielsky jazyk)

- Hodnotenie úrovne rozvoja čitateľskej gramotnosti vo všetkých cudzích jazykoch.
- Pracovať s nadanými a talentovanými žiakmi - príprava na školské kolá olympiády a zúčastňovať sa vyšších kôl týchto súťaží.
- Zefektívňovať formy práce so slaboprospeievajúcimi žiakmi a so žiakmi so ŠVVP.
- Zapájať žiakov do tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov a podporovať tak jazykovú zdatnosť a záujem o vzdelávanie v oblasti jazykov a poznávania reálií a kultúrnej rozmanitosti Európy. Cieľom Európskeho dňa jazykov je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania.
- Pri vyučovaní cudzieho jazyka uplatňovať inovatívne metódy a formy výučby, ktoré u žiakov rozvíjajú samostatnosť a tvorivý prístup k práci, ako sú napr. projektové vyučovanie, obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie (CLIL), kaskádová metóda učenia sa a vyučovania, metóda učenia sa na stanovištiach, hru ako motivačnú didaktickú metódu, tvorivé zážitkové metódy, inscenačné metódy, rolové úlohy vyplývajúce zo zážitkových možností žiakov, riadenú a voľnú diskusiu, riešenie problémových úloh a audio-/video-prezentácie riešenia úloh.

Pre rozvoj čitateľskej gramotnosti pracovať so žiakmi v oblasti:

- vyhľadávania konkrétnych informácií v texte,
- schopnosti porozumieť hlavnej myšlienke prečítaného textu,
- správnej výslovnosti a uplatňovaní prozodických vlastností rečí,
- schopnosti vekuprimerane zreprodukovať text,
- práce so slovníkmi a inými doplnkovými materiálmi.

Rozvíjať čitateľskú gramotnosť a v rámci nej rozvíjať motiváciu čítania a čitateľskej recepcie a percepcie textu.

Matematika

- Rozvíjať v edukačnom procese všetky úrovne čitateľskej gramotnosti nie iba intuitívne a spontánne, ale racionálne a intencionálne.
- Rozvíjať predovšetkým schopnosť žiakov porozumieť akémukoľvek textu, respektíve vyhľadať si potrebné informácie.
- Zvyšovať úroveň čitateľskej a matematickej gramotnosti prostredníctvom úloh z bežného života, ktoré svojou tematikou mapujú obsah vzdelávania ŠVP.
- Využívať témy a oblasti, ktorých zvládnutie a pochopenie predpokladá určitý stupeň kompetencií.
- Rozvíjať rôznymi úlohami zvládnutie istých myšlienkových operácií.
- Zaraďovať do vyučovacích hodín spoločné vyhodnotenie s argumentáciou a zdôvodnením správnosti/ nesprávnosti riešenia.

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- Vo väčšej miere sa na hodinách matematiky venovať riešeniu úloh vychádzajúcich z kontextu reálneho života, oveľa výraznejšie využívať aktivizujúce vyučovacie metódy a metódy podporované IKT.

Geografia, biológia

- Vo výchono-vzdelávacom procese využívať odbornú literatúru, detskú literatúru, učebnice, učebné pomôcky, didaktickú techniku a IKT.
- Formovať kladný vzťah žiakov k literatúre v zmysle rozvoja čitateľskej gramotnosti.
- V príprave na vyučovanie, počas vyučovacích hodín využívať školskú knižnicu.
- Vypracovať metodický materiál so zoznam vhodnej literatúry, webstránok, učebnými pomôckami.
- Rôznym spôsobom vzdelávania (samovzdelávaním, interným školským vzdelávaním, kontinuálnym vzdelávaním) doplniť znalosti o čitateľskej gramotnosti a jej zavádzaní do výchovno-vzdelávacieho procesu.

Výchovné predmety

- Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre.
- Využívať motivačné a náučné texty.
- Porozumieť písanému textu, premýšľať o ňom, vedieť argumentovať.
- Dbáť na osvojenie trvalých vedomostí žiakov.
- Rozvíjať logické myslenie žiakov.
- viesť žiakov k samostatnosti a využívaniu poznatkov v praxi.
- Formovať kladný vzťah k vzdelaniu.
- Klásť dôraz na prácu s informáciami, tvorbu projektov a ich prezentovanie.
- Venovať pozornosť rozvoju talentovaných žiakov zapájaním do súťaží, olympiád, projektov a rozvoju prezentačných zručností.
- Pôsobiť na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, slaboprosievajúcich žiakov a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, rešpektovať ich obmedzenia a voliť účinné metódy a formy práce, aby sa zvýšil ich záujem o prácu v škole.
- Rozvíjať osobnosť žiakov aj prostredníctvom záujmových útvarov, aby sa budúci absolvent uplatnil na trhu práce.

Chémia

- Porozumieť odborným textom na primeranej úrovni.
- Vedieť aplikovať získané poznatky na riešenie konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Fyzika

- Vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.
- Využívať informácie na riešenie problémov a efektívne rozhodnutia.
- V rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti. Jednotlivé konkrétne úlohy sú rozpracované v pláne práce školy na príslušný školský rok.

Finančná gramotnosť

V súlade s odporúčaním, MŠVVa Š SR v rámci učebných osnov jednotlivých všeobecno-vzdelávacích predmetov sa bude implementovať Národný štandard finančnej gramotnosti .

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť si celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Témy na osvojenie si kompetencií v oblasti finančnej gramotnosti budú zakomponované do jednotlivých predmetov.

Téma : Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia :

- posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovanie, stanovenie životných priorít a východísk

Výstupy :

- vzťah medzi trvalými životnými hodnotami a uspokojovaním životných potrieb, funkcia peňazí ako prostriedok na zabezpečenie životných potrieb,
- ľudská práca a jej dôležitosť, hodnota vecí ako výsledok práce,
- pojmy bohatstvo a chudoba vo vzťahu k peniazom,
- vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny,
- finančné vyjadrenie hodnoty vecí,
- nákupné rozhodnutia a vplyv reklamy na nákupné rozhodnutia.

Téma : Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia :

- používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách

Výstupy :

- prínosy pri finančnej zodpovednosti a straty spôsobené finančnou nezodpovednosťou,
- analýza a vyhodnotenie reklamných tvrdení,
- internetové a tlačové zdroje informácií o produktoch – slabé a silné stránky,
- ochrana osobných údajov jednotlivca a dôsledky ich zneužitia,
- osobné finančné ciele podľa priority, stanovenie strednodobého cieľa,
- rozdiel medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov,
- zhodnotenie výsledkov finančného rozhodnutia, zákon a o ochrane spotrebiteľa a orgán na ochranu spotrebiteľa v regióne,
- riešenie reklamácie.

Téma : Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia:

- porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Výstupy :

- vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- základné súvislosti zabezpečenia životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- záujmy , poznatky a schopnosti jednotlivca a ich vplyv na výber povolania,
- zdroje iných príjmov než mzda (dar, provízia, zisk),
- spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine,

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- úspešnosť v ekonomickej oblasti,
- vzťah morálka a peniaze.

Téma : Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

- organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

Výstupy :

- denník osobných príjmov a výdavkov,
- prvky osobného rozpočtu – príjmy, výdavky, úspory,
- kartotéka informácií o produktoch v domácnosti,
- miestne finančné inštitúcie a rozdiely medzi nimi,
- platobné metódy ich výhody a nevýhody,
- šeky, debetné karty a kreditné karty,
- daň z pridanej hodnoty na doklade o zaplatení nákupu,
- darcovstvo, filantropia a osobný rozpočet,
- závet a jeho zákonitosti.

Téma : Úver a dlh

Celková kompetencia:

- udržiavanie výhodnosti, požíčovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Výstupy:

- požíčovanie peňazí finančnými inštitúciami, nákup na úver,
- úverová história,
- legálne a nelegálne postupy pri vymáhaní dlhov,
- ochranné prvky pri spotrebiteľských úveroch.

Téma : Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

- aplikácia rôznych investičných stratégií , ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Výstupy :

- vplyv sporenia na finančnú prosperitu,
- vzťah medzi sporením a investovaním,
- pozitívne a negatívne stránky sporenia , význam „ núdzového fondu“,
- hodnota peňazí , rast hodnoty investícií,
- zdroje investičných informácií – prospekty cenných papierov, on – line zdroje, finančné
- publikácie,
- dôchodkové programy a investičné sociálne programy,
- ochrana vkladov.

Téma : Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia :

- používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Výstupy :

- vzťah medzi rizikom a poistením, príklady rizík,
- vplyv ekonomickej krízy na jednotlivca a rodiny,
- životné cykly rodiny a jej zabezpečenie prostredníctvom úspor, verejného poistenia a životného poistenia,
- zdravotné, sociálne, nemocenské, dôchodkové úrazové poistenie a poistenie v

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

- nezamestnanosti,
- poistenie majetku osôb, zodpovednosti za škody , úrazové a životné poistenie.

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementáciu finančnej gramotnosti je možné realizovať ako blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov.

Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy viacerých predmetov a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti.

Ťažisko finančného vzdelávania je v trojici predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni sa bude realizovať na základe „METODIKY PRE ZAPRACOVANIE TÉM FINANČNEJ GRAMOTNOSTI do ŠkVP.